

Segesd Község

Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata

2015.

Bevezetés

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program (a továbbiakban: HEP) elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A jogszabály értelmében a programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzeti önkormányzat véleményét is. A programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és a településfejlesztési koncepció anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A HEP-et települési önkormányzati köztisztviselők készítik el. Képzésüket, a HEP-ok elkészültét és felülvizsgálatát esélyegyenlőségi mentorok segítik. A köztisztviselők képzését a Türr István Képző és Kutató Intézet (TKKI) mentorai végzik.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az Ebktv. rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A települési önkormányzat a helyzetelemzés alapján öt évre szóló intézkedési tervet készít. A HEP-et kétfévente kell felülvizsgálni, melynek alapján módosítják az intézkedési tervet, és ha szükséges a programot.

A fentek alapján Segesd Község Önkormányzatának helyi esélyegyenlőségi programja 2013. évben készült el, melyet a képviselő-testület a 116/2013. (X. 10.) önkormányzati határozatával fogadott el.

A felülvizsgálat indoka

A program kétévenkénti felülvizsgálata jogszabályi követelmény, de a mentori hálózat ajánlása szerint célszerű áttekinteni az eltelt egy évet is. Lehetséges, hogy már található olyan intézkedés az intézkedési tervben, mely létrejötté kétséges a megjelölt határidőre. Helyette megjelölhető más, időközben előtérbe került probléma megoldására tett javaslat.

A felülvizsgálat menete

A TKKI-vel megtörtént a kapcsolatfelvétel. Ennek során a központ szakemberei javaslata szerint bármikor módosíthatja, tárgyalhatja a képviselő-testület a HEP-et. Az eddig megvalósult (akár az intézkedési tervben nem is szereplő intézkedéseket) be lehet írni az anyagba az adott célcsoportokhoz, a tervezettek határideje pedig módosítható az intézkedési tervben.

Információgyűjtés is történt az elmúlt évek eseményeiről (levelek, elektronikus levelek, telefon és személyes megbeszélés útján).

A felülvizsgálat során adatgyűjtés történik a 2013 és 2014 évekre vonatkozólag, melyek bekerülnek az egyes táblázatokba.

Helyzetelemzés

A HEP a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres életé és társadalmi integráció esélye korlátozott marad a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

A jogszabályok kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekintik a romákat, a nőket és a fogyatékos személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, a gyermekek és az idősök esetében is felmerülhet.

A helyzetelemzés során kell áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását és feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. Meg kell határozni e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az Intézkedési terv tartalmazza.

1. A település demográfiai helyzetének bemutatása

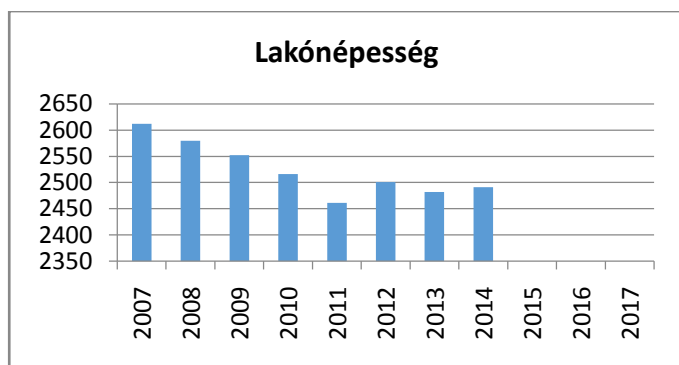
A település demográfiai helyzetét bemutató táblázatok a 2013-as és 2014-es adatokkal egészülnek ki. Ennek megfelelően a táblázatokra vonatkozó elemzés is változik.

1. számú táblázat – Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás aránya (%)	Változás mértéke (fő)
2007	2612	-	-
2008	2580	99%	-32
2009	2552	99%	-28
2010	2516	99%	-36
2011	2461	98%	-55
2012	2501	102%	+40
2013	2482	99%	-19
2014	2491	100%	+9

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, somogy.gov.hu

1. ábra – A lakónépesség számának változása

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, somogy.gov.hu

Segesd község lakónépességére 2007-2014 között minden évben, a folyamatos csökkenés, fogyás jellemző, azonban 2012 évben 1,6 %-os emelkedés, figyelhető meg.

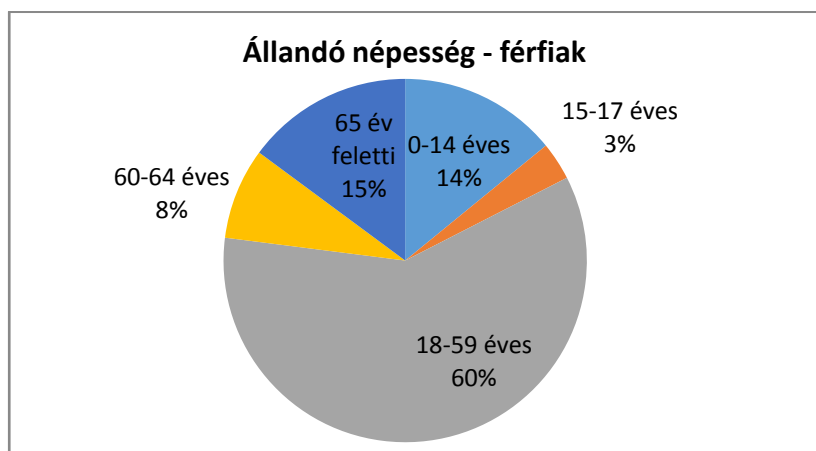
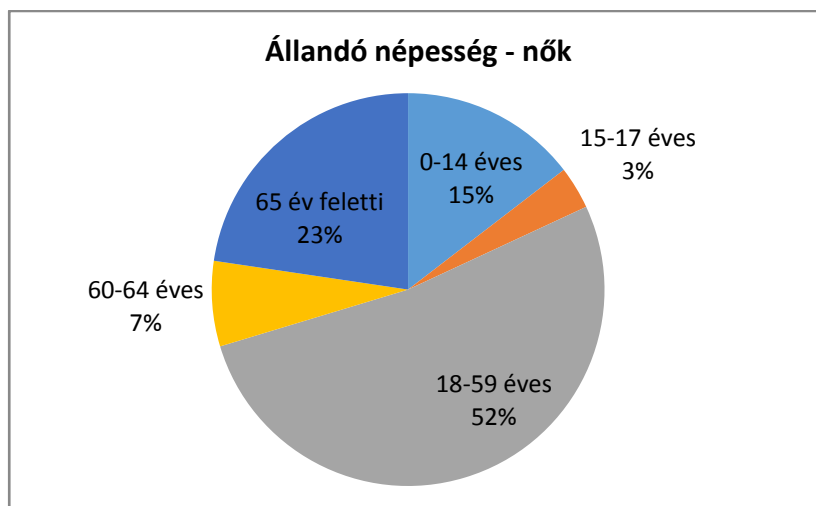
A csökkenés fő oka a településen a munkahelyek hiányára, és a fiatalok vonzóbb területekre költözésére vezethető vissza. A vizsgált évek viszonylatában 121 fős csökkenés mutatható ki.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1311	1305	2616	50%	50%
0-2 évesek			71		
0-14 éves	191	184	375	51%	49%
15-17 éves	46	44	90	51%	49%
18-59 éves	685	777	1462	47%	53%
60-64 éves	92	106	198	46%	54%
65 év feletti	297	194	491	60%	40%

Forrás: kormányhivatal.hu

2. ábra – Állandó népesség

Segesd állandó népességének száma 2014. december 31.-én 2616 fő, ezen belül a férfiak és a nők aránya 50-50 %. Tehát ebből a szempontból az állandó népesség kiegyenlítettnek tekinthető.

Az állandó népességből a korcsoportonkénti megoszlás alapján a 18-59 éves nők és férfiak képviselik a legnagyobb hányadot, amely 52 illetve 60 %-os arányt jelent. Ezen korcsoporton belül a férfiak jelennek meg nagyobb számban.

Az állandó népességből a legkisebb arányban a 15-17 éves korosztály jelenik meg, mind a nők, mind a férfiak vonatkozásában.

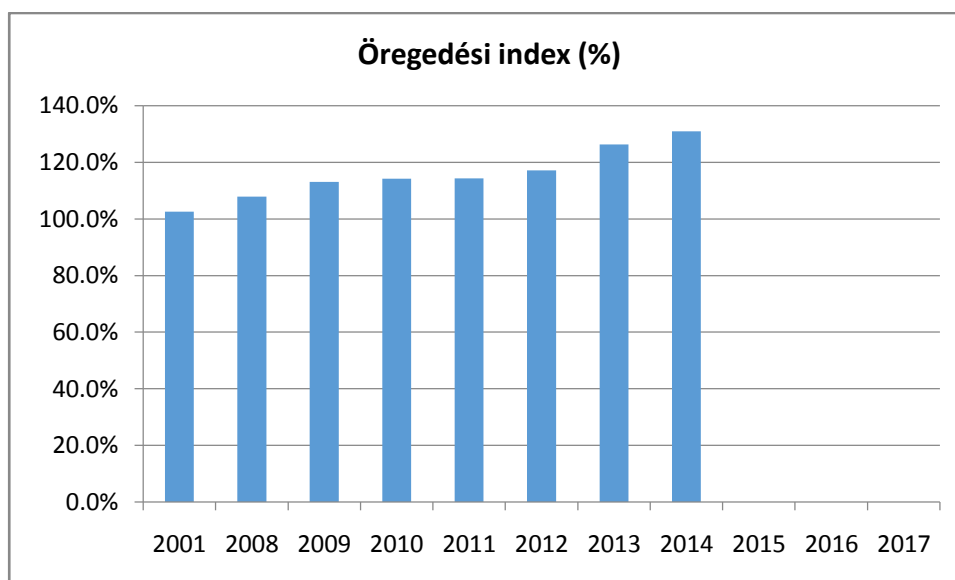
A 65 év feletti állandó lakosok esetében a nők 6 %-al magasabb mértékben jelennek meg, mint a férfiak, melyből feltételezhető, hogy magasabb mértékű a férfiak elhalálozásának aránya. Ez a tendencia országos szinten is megmutatkozik.

3. számú táblázat – Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	521	508	102,6%
2008	463	429	107,9%
2009	467	413	113,1%
2010	467	409	114,2%
2011	464	406	114,3%
2012	464	396	117,2%
2013	480	380	126,3%
2014	491	375	130,9%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Helyi Visual Register

3. ábra – Öregedési index

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Helyi Visual Register

Segesden magas az időskorúak (65 év felettiek) lakosságon belüli aránya. Ez a magas arány azonban abból is következik, hogy a községben időskorúak szociális otthona működik. A mutatók a község előregedését vetítik előre, ezért az idősgondozás, mint feladat a jövő nemzedékét is érinti.

A lakosság korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a 0-14 éves állandó lakosok száma évről-évre csökken, ennek 26 %-os mértéke jelentősnek mondható, és az előbbi megállapítást támasztja alá.

A 65 év feletti állandó lakosok száma 2012. évig kismértékű csökkenést mutat, azonban 2013 és 2014 évre nagyobb mértékű növekedés következett be amellet, hogy a 0-14 éves korosztály létszáma csökkent. Ez az öregedési index viszonyszámában is megmutatkozik.

4. számú táblázat – Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	119	95	24
2009	131	85	46
2010	111	71	40
2011	92	60	32
2012	51	43	8
2013	94	66	28
2014	82	34	48

Forrás: TeIR, Helyi Visual Register

A belföldi vándorlások a 2008-2014 közötti adatok alapján kerülnek elemzésre. Megfigyelhető, hogy az odavándorlás minden évben magasabb, mint az elvándorlás. A község tehát vonzónak tekinthető, többnyire a több gyermekes roma családok Segesdre költözésében mutatkozik ez meg. A már Segesdre költözötteket általában követik a más településekről érkező rokonok, de a már elköltözöttek visszaköltözése is jellemző tendencia.

A községbe vándorlás magasabb mutatószáma ellenére, az előregezés figyelhető meg a korcsoportok szerinti megosztást tekintve, hisz a 14 év alattiak száma csökkenő mértéket mutat.

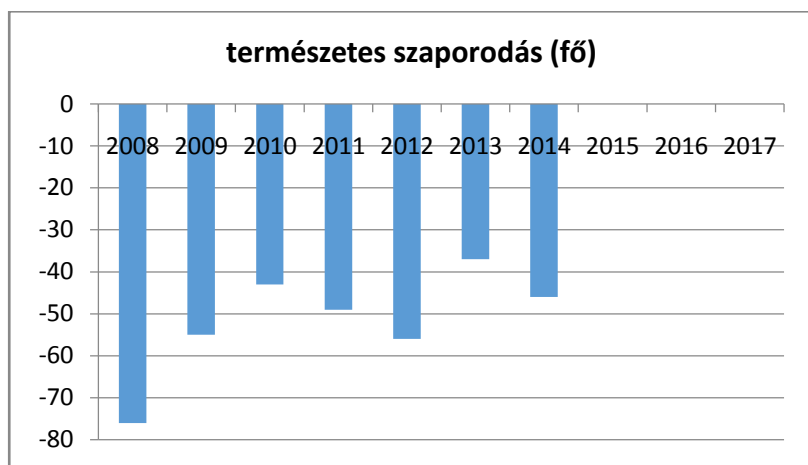
Kiugrónak tekinthető a 2014-es év az állandó jellegű odavándorlások és az elvándorlások arányának tekintetében, annak ellenére, hogy az odavándorlás és az elvándorlás is csökkent a 2013-as évhez képest.

5. számú táblázat – Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	13	89	-76
2009	15	70	-55
2010	24	67	-43
2011	28	77	-49
2012	22	78	-56
2013	23	60	-37
2014	22	68	-46

Forrás: TeIR, Helyi Visual Register, önkormányzati adatgyűjtés

5. ábra – Természetes szaporodás

Forrás: TeIR, Helyi Visual Register, önkormányzati adatgyűjtés

A község elöregedését támasztja alá az is, hogy a halálozások száma minden évben meghaladja az élve születések számát. Az élve születések száma 2011-ig növekvő tendenciát, 2012-től pedig stagnáló tendenciát mutat. Fontos kiemelni, hogy országos szintű probléma a gyermekvállalási kedv csökkenése, amely az alacsony jövedelmekre, a munkahelyek elvesztésétől való félelmekre vezethető vissza. A folyamat megállítása, illetve lassítása országos szintű beavatkozást igényel.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az 1.1. pont a következő szöveggel egészül ki:

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény jelentősen módosította a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt. A legfőbb változások 2015. március 1. napjával léptek hatályba.

Az állam által biztosított támogatási formákon túl az emberek szociális támogatással való ellátása túlnyomó részben már az önkormányzatok feladata. A törvénymódosítás célja a rászorulóknak támogatási rendszerének megújítása. A módosításoknak köszönhetően az új szociális támogatási rendszer várhatóan igazságosabb és átláthatóbb lesz. A helyi önkormányzatok szerepe elsősorban abban az indoklásban fejeződik ki, hogy a helyi közösségek rendelkeznek leginkább azzal a tudással, amely alapján eldönthetik: ki jogosult támogatásra, ki nem.

A törvény értelmében az önkormányzatok szabadon dönthetnek a támogatások nagyságáról és formájáról.

A változások főbb pontjai:

1. A szociális törvény csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, mely ellátások járási hatáskörbe tartoznak. Ide soroljuk az időskorúak járadékát, a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, az ápolási díjat, és a közgyógyellátást.

2. A módosítást megelőzően meglévő ellátások közül a rendszeres szociális segély, mint ellátási forma megszűnt, így az aktív korúak ellátására vonatkozó szabályozás egységessé vált.
A szociális törvény szerint rendszeres szociális segélyezettek közül azok, akik helyi rendelet alapján voltak jogosultak az ellátásra vagy a nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltők, február 28-ig nyilatkozhattak arról, hogy vállalják-e a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak számára előírt együttműködést. Amennyiben vállalták, ők 2015. március 1. napjától foglalkoztatást helyettesítő támogatásra lettek jogosultak. Az egészségkárosodott személyek, akik eddig rendszeres szociális segélyben részesültek, amennyiben érvényes szakértői véleményük van az egészségkárosodás mértékére vonatkozólag, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülnek március 1. napjától, de ez a hatáskör a járási hivatalhoz került át.
3. A kötelező segélyek közül kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás.
4. Óvodáztatási támogatás megállapítása iránti kérelem 2015. június 4-ét követően nem nyújtható be.

A kötelező segélyek körén kívül további ellátások nyújtásáról és jogosultsági feltételekről az önkormányzatok szabadon dönthetnek. A szociális törvény az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten, a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt.

A jogszabályi változásokat figyelembe véve Segesd Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott szociális rendeletben eseti és rendszeres települési támogatások szabályozására került sor.

A) Eseti települési támogatások:

- a) Települési létfenntartási támogatás: a korábbi rendeletben az önkormányzati segély létfenntartást veszélyeztető eseteire vonatkozott.
- b) Települési gyógyszer-támogatás: gyógyszerkiadásokhoz kapcsolódó – a korábbi szociális rendeletben is jelen lévő – támogatás.
- c) Települési temetési támogatás: az eltemettető temetési költségeire tekintettel nyújtott – korábban is meglévő – támogatás.
- d) Települési támogatás elemi kár elhárításához: A módosított szociális törvény kimondja, hogy rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket kell részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. Ilyen kiadás az elemi kár elhárításához kapcsolódó kiadás.
- e) Települési gyermeknevelési támogatás: A törvény kihangsúlyozza, hogy többletkiadásnak tekintendők a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások.
- f) Hátrányos helyzetű gyermek települési támogatása: A hátrányos helyzet szintén olyan kategória a szociális törvény szerint, amelyből adódó kiadásokat támogatni szükséges az önkormányzatnak.

B) Rendszeres települési támogatások:

- a) Települési gyógyszer-támogatás: Az igazolt gyógyszerkiadások alapján havonta nyújtott támogatás, a méltányos közgyógyellátás helyébe lépő támogatási forma.

- b) Települési lakhatási támogatás: A 2015. március 1. napjától megszűnő normatív lakásfenntartási támogatás ellentételezése. Az előzetes hatásvizsgálat során levezetésre kerül az önkormányzatot terhelő összege.
- c) Települési ápolási támogatás: A korábban hatályos szociális rendelet szabályozta a méltányos ápolási díj igénybevételének eseteit. Az új szociális rendelet kidolgozását megelőző hatásvizsgálat során ismételten felmerült ezen ellátási forma szükségessége.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az 1.2. pont helyébe a következő szöveg lép:

A jogszabályi környezet változása miatt a helyi rendeletek felülvizsgálata és ebből következőleg a módosítása, illetve újraszabályozása folyamatos.

- Segesd Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2014. (IV.11.) önkormányzati rendelete a tanyagondnoki szolgálatról
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 18/2013. (XII. 30.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az 2.1. pont helyébe a következő szöveg lép:

A településrendezési terven és a Köznevelési Esélyegyenlőségi Terven kívül a helyi rendeletek újraszabályozása valósult meg, a jogszabályi környezet változása következtében.

- Segesd Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2014. (IV.11.) önkormányzati rendelete a tanyagondnoki szolgálatról
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 18/2013. (XII. 30.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről
- Településrendezési terv, településfejlesztési koncepció
- Köznevelési Esélyegyenlőségi Terv.

2.2. A HEP térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Nem történt változás.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

A 2.3. pont utolsó mondata helyébe a következő szöveg lép:

A lakosságszámra vonatkozó adatok pontosítása, azaz a 2014. évi mutatók megismerése a helyi Visual Register program segítségével valósult meg.

3. Mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A 3.1. pont helyébe a következő szöveg lép:

A jövedelmi helyzet szempontjából nem ír elő a jogszabály kötelező adattáblát, ezért az alábbi adatterületek figyelembevételével értékeljük a településen élők jövedelmi és vagyoni helyzetét.

A lakosság jövedelmi, vagyoni helyzete a településen a személyi jövedelemadó-alap mértékével jellemezhető.

A községben 2013. évben a befizetett személyi jövedelemadó 161.553.675 Ft, amely a 2011-es évhez képest 29 %-os emelkedést mutat. Az adófizetők száma a két év viszonylatában nem változott, 2011-ben 872 db, míg 2013-ban 873 db volt. A befizetett személyi jövedelemadó növekedése nem arra utal, hogy a lakosság jövedelmi és vagyoni helyzete javult, hanem erre az adójóváírás, illetve az egyéb kedvezmények (életbiztosítás, lakáscélú) megszüntetésére következtethetünk.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A 3.2. a) pont helyébe a következő szöveg és táblázat lép:

Munkanélkülinek hívunk minden olyan személyt, aki egy adott időpontban képes és akar is dolgozni, mégsem talál munkát. A közgazdaságtan megfogalmazása szerint a munkanélküliek és a foglalkoztatottak, vagyis a munkaerő piacán jelen lévők együttesen alkotják a munkaerő-állományt. Különbséget kell tenni regisztrált és a nem regisztrált munkanélküliek között. Előbbiek az illetékes állami hatóságnál – munkaügyi hivatalnál - bejelentkezve, egyrészt az állam számára is figyelemmel kísérhetőek, másrészt jogosultak az ún. munkanélküli ellátások igénybevételére. Utóbbiak ezzel szemben nem regisztráltatják magukat sehol, így támogatást sem vehetnek igénybe és számuk sem határozható meg pontosan.

A KSH adatait figyelembe véve, 2015. február-áprilisban a foglalkoztatottak létszáma 4 millió 141 ezer fő volt, 73 ezer fővel több, mint egy évvel korábban. A 15-64 évesek foglalkoztatási rátája 62,8 %-ra emelkedett.

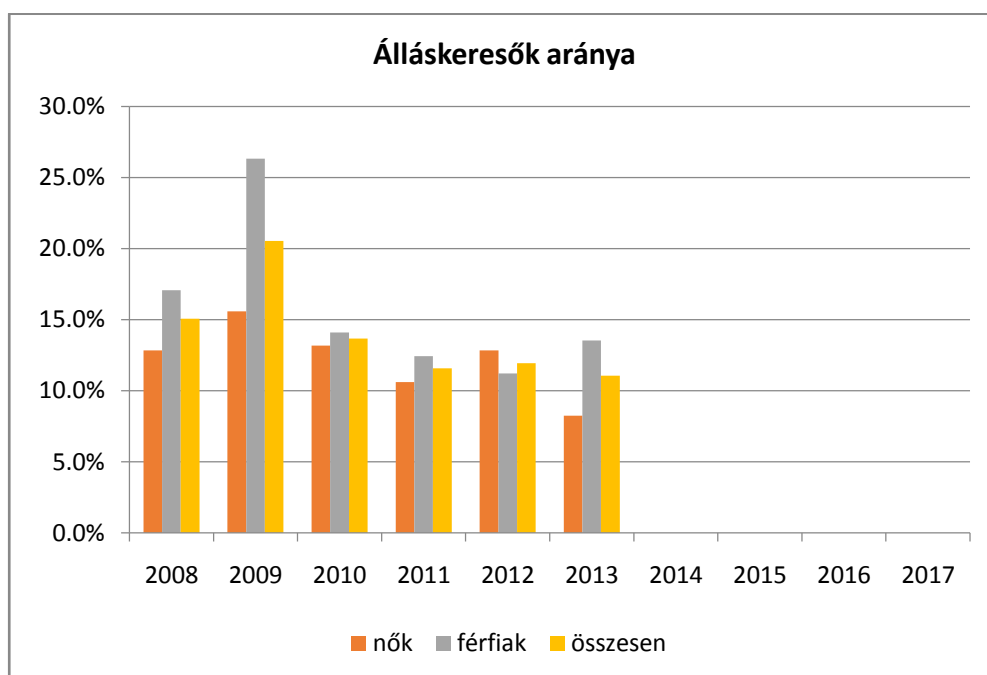
A férfiak és a nők foglalkoztatási mutatói hasonló mértékben javultak. Ugyanezen időszakot figyelembe véve a munkanélküliek száma az egy évvel korábbihoz képest 19 ezer fővel, 338 ezerre, a munkanélküliségi ráta 0,5 százalékponttal, 7,6 %-ra csökkent. A férfiak és a nők munkanélkülisége közel azonos szintű volt, a nőket jelentős mértékű javulás jellemezte. Az országos adatokat tekintve tehát, a foglalkoztatottság növekedése és a munkanélküliség csökkenése jelenik meg. A javuló munkaerő-piaci helyzetben a közmunkaprogramok széles körű elterjedése, önkormányzatok általi kihasználása játszik fő szerepet.

3.2.1. számú táblázat – Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, a 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	842	937	1779	108	12,8%	160	17,1%	268	15,1%
2009	840	718	1558	131	15,6%	189	26,3%	320	20,5%
2010	835	951	1786	110	13,2%	134	14,1%	244	13,7%
2011	830	941	1771	88	10,6%	117	12,4%	205	11,6%
2012	764	910	1674	98	12,8%	102	11,2%	200	11,9%
2013	826	939	1765	68	8,2%	127	13,5%	195	11,0%
2014	823	927	1750	n.a.	0,0%	n.a.	0,0%	0	0,0%

Forrás: TeIR, afsz.hu, somogy.gov.hu

3.2.1. ábra – Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, a 15-64 évesek száma

Forrás: TeIR, afsz.hu, somogy.gov.hu

A táblázatból kitűnik, hogy az aktív korú lakónépesség száma 2008. évtől 2012. évig csökkenő, majd kismértékben növekvő tendenciát mutat, illetve 2008-ról 2014-re 2 %-os csökkenés figyelhető meg.

Az aktív korú népességben belül nyilvántartott álláskeresők száma a 2008-2013-as időszakban csökkenő mértékben, míg 2013-ról 2014-re növekvő mértékben mutatkozik meg.

A nemek szerinti megoszlást tekintve, a férfiak minden esetben magasabb arányban jelennek meg, mint a női álláskeresők.

Kiemelkedő a 2009-es év a nyilvántartott álláskeresők vonatkozásában, ugyanis itt mutatkozik a legtöbb regisztrált álláskereső. Ez a magas érték a 2008-ban induló gazdasági válságra vezethető vissza, amikor sokan veszítették el munkahelyüket.

A női nyilvántartott álláskeresők száma 2012-ről 2013-ra 31 %-os csökkenést, míg a férfi nyilvántartott álláskeresők száma 24,5 %-os növekedést mutat.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2014-ben összesen 209 fő, a nemek szerinti megoszlásra vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre pontos adat. Ez a szám az aktív korú lakónépességhez viszonyítva 11,9 %.

A 3.2.2. pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

3.2.2. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	268	320	244	205	200	195
20 éves és fiatalabb	fő	21	21	13	8	7	13
	%	7,8%	6,6%	5,3%	3,9%	3,5%	6,7%
21-25 év	fő	42	42	41	38	18	26
	%	15,7%	13,1%	16,8%	18,5%	9,0%	13,3%
26-30 év	fő	29	35	26	23	24	29
	%	10,8%	10,9%	10,7%	11,2%	12,0%	14,9%
31-35 év	fő	38	50	36	27	26	13
	%	14,2%	15,6%	14,8%	13,2%	13,0%	6,7%
36-40 év	fő	32	40	30	35	32	24
	%	11,9%	12,5%	12,3%	17,1%	16,0%	12,3%
41-45 év	fő	33	49	32	28	30	21
	%	12,3%	15,3%	13,1%	13,7%	15,0%	10,8%
46-50 év	fő	34	36	28	20	27	24
	%	12,7%	11,3%	11,5%	9,8%	13,5%	12,3%
51-55 év	fő	34	35	29	21	18	26
	%	12,7%	10,9%	11,9%	10,2%	9,0%	13,3%
56-60 év	fő	5	12	9	4	18	18
	%	1,9%	3,8%	3,7%	2,0%	9,0%	9,2%
61 év felett	fő	0	0	0	1	0	1
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	0,5%

Forrás: TeIR

A 3.2.2. táblázat korcsoportok szerinti bontásban mutatja be a regisztrált munkanélkülieket. A legkevesebb nyilvántartott munkanélküli a 20 éves és fiatalabb, valamint a 61 év feletti korcsoportból kerül ki.

A 2009-es év minden korcsoport tekintetében növekedést mutat, ez az előző táblázatnál utalt gazdasági válság hatását igazolja.

A 20 éves és fiatalabb korcsoport esetében 2012. évről 2013. évre 3,2 %-os növekedés figyelhető meg. Országos probléma, hogy az egyetemekre, főiskolákra tovább nem tanuló fiatalok nagyon nehezen találnak munkát.

A 21-25 év közötti korcsoport esetében 2,4 %-os csökkenést láthatunk, amely a fiatalabb korosztály, tanulással eltöltött idejének kitolódására vezethető vissza, ők később kerülnek ki a

munkaerő-piacra. Ugyanakkor a 26-30 éves regisztrált munkanélküliek száma a legmagasabb 2013. évben.

A 36-40 év, valamint a 41-45 év közötti korcsoportra a 2008-2012 év viszonylatában a stagnálás, majd 2013-ra a nagymértékű csökkenés jellemző.

Az 51-55 éves regisztrált munkanélküliek számának 2012-ről 2013-ra történő 4,3 %-os emelkedése, valamint az 56-60 éves regisztrált munkanélküliek számának – hat év viszonylatában megfigyelhető – 7,3 %-os emelkedése egy országos szintű problémára utal, nevezetesen a nyugdíj előtt állók munkaerő-piacra való visszalépése – ha előzetesen elveszítette munkahelyét – nagyon nehéz. Az idősebb munkanélküli korosztály egy állás betöltésére vonatkozó jelentkezésnél, többnyire elutasító választ kap.

A KSH legfrissebb országos adatai szerint a 15-74 éves munkanélküli férfiak száma 188 ezer volt, 8 ezer fővel csökkent. A munkanélküliségi rátájuk 7,8 százalékos volt. A nem dolgozó nők 158 ezren voltak, 16 ezerrel kevesebben, mint egy évvel korábban, az ő munkanélküliségi rátájuk 7,7 százalékra mérséklődött. Az állástalanok 18,6 százaléka a 24 évesnél fiatalabb korosztályból került ki, a munkanélküliségi rátájuk 19 százalékos volt, egy év alatt 3,5 százalékponttal lett alacsonyabb. A legjobb munkavállalási korúak, azaz a 25-54 évesek munkanélküliségi rátája 6,9 százalékos, az 55-64 éveseké pedig 6,7 százalékos volt.

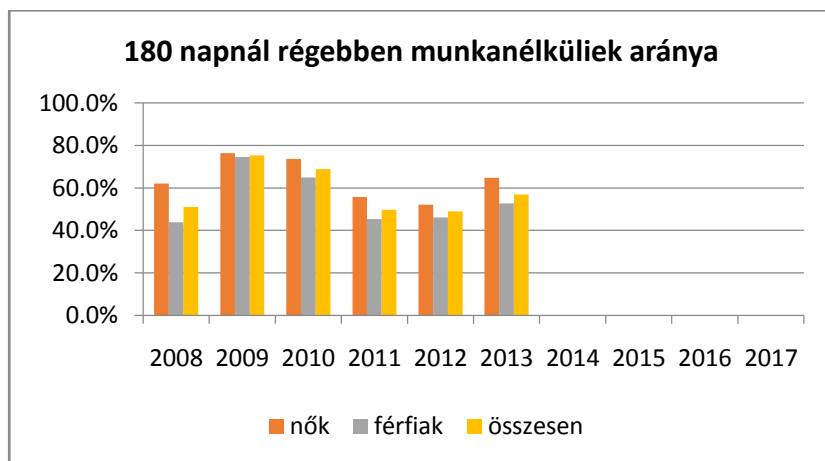
A 3.2.3. pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

3.2.3. számú táblázat – A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	108	160	268	67	70	137	62,0%	43,8%	51,1%
2009	131	189	320	100	141	241	76,3%	74,6%	75,3%
2010	110	134	244	81	87	168	73,6%	64,9%	68,9%
2011	88	117	205	49	53	102	55,7%	45,3%	49,8%
2012	98	102	200	51	47	98	52,0%	46,1%	49,0%
2013	68	127	195	44	67	111	64,7%	52,8%	56,9%

Forrás: TeIR, afsz.hu, önkormányzati adatgyűjtés

3.2.3. ábra – A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

Forrás: TeIR, afsz.hu, önkormányzati adatgyűjtés

A 3.2.3. táblázat a tartós munkanélküliek számát, arányát mutatja be a regisztrált munkanélküliek vonatkozásában. A munkanélküliség időtartamának két fő jellemző mutatója a 180 napnál nem régebben, és régebben regisztrált munkanélküliek száma.

A vizsgált időszakban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya mind a nők, mind a férfiak körében csaknem minden esetben meghaladja az 50 %-ot. Ez alól a 2008-as, a 2011-es és a 2012-es év jelent kivételt a férfiak esetében. A női tartós munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat, és minden évben a férfi munkanélküliek voltak többségben. A 2012-es év azonban megfordította az arányokat, mivel a tartós női munkanélküliek száma megelőzte a férfiakét.

A 180 napnál régebben regisztrált női munkanélküliek aránya az összes nyilvántartott munkanélküliekhez képest, minden évben magasabb, mint a férfiak aránya. Ez arra enged következtetni, hogy a nők elhelyezkedési lehetőségei korlátozottabbak.

A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma 2008-ról 2013-ra a nők esetében 35 %-al, a férfiak esetében pedig 4 %-al csökkent.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal adatai alapján 2014. december hónapban a regisztrált munkanélküliek száma 218 fő volt, ebből 180 napnál régebben regisztrált 54 fő. Tehát a tartós munkanélküliek aránya 25 %-ra csökkent, a nyilvántartott munkanélküliek száma viszont 12 %-al növekedett 2013. évhez képest.

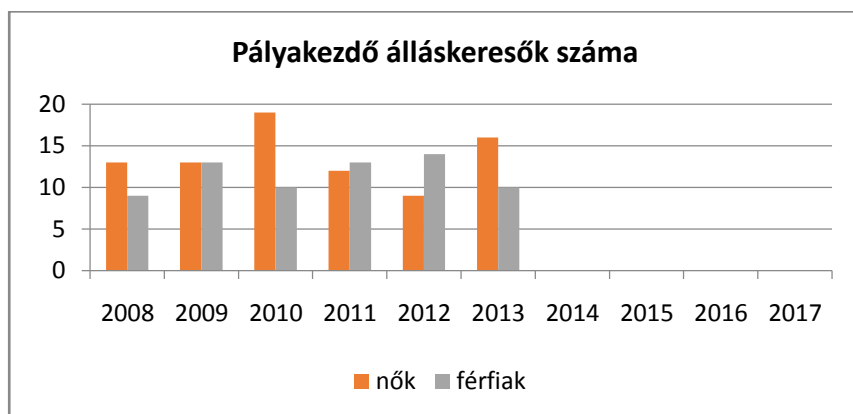
A 3.2.4. pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

3.2.4. számú táblázat – Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	183	193	376	13	7,1%	9	4,7%	22	5,9%
2009	181	194	375	13	7,2%	13	6,7%	26	6,9%
2010	179	184	363	19	10,6%	10	5,4%	29	8,0%
2011	188	184	372	12	6,4%	13	7,1%	25	6,7%
2012	186	193	379	9	4,8%	14	7,3%	23	6,1%
2013	194	200	394	16	8,2%	10	5,0%	26	6,6%

Forrás: TeIR, afsz.hu, önkormányzati adatgyűjtés

3.2.4. ábra – Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

Forrás: TeIR, afsz.hu, önkormányzati adatgyűjtés

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 2008-2013 közötti időszakban 5,9 %-ról 6,6 %-ra emelkedett, az érintett korosztály létszáma pedig stagnálást mutat. A pályakezdő álláskeresők kategórián belül a férfiak száma magasabb arányban nőtt, illetve a női pályakezdő álláskeresők aránya csökkent, kivéve a 2013-as évet. 2013-ban ugrásszerűen megnőtt a női nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya a 18-29 évesek között.

Az életkor szerinti megoszlást tekintve, sem a nők, sem pedig a férfiak számában nem következett be lényeges változás.

A pályakezdő álláskeresők számának növekedése, azonban fontos problémára hívja fel a figyelmet. A fiatalokban tartós munkanélküliség a későbbiekben is növeli az esélyét az újabb munkanélküliségnek és rontja a jövedelmi esélyeket.

Európában a demográfiai problémák még inkább ráirányítják a figyelmet a bajra, a fiatalok munkanélkülisége ugyanis elvándorláshoz, a gyermekvállalás halasztásához, illetve szociális feszültségekhez vezet.

Az Európai Unió a következő hét éves költségvetési ciklusban 6 milliárd eurót biztosít az Ifjúsági Garancia Programra, amely azt hivatott elérni, hogy a 25 év alatti fiatalok ne legyenek négy hónapnál tovább munkanélküliek.

Magyarországon az erre irányuló program az Első Munkahely Garancia Program, amelynek keretében bérköltség támogatás nyújtható, amennyiben egy munkáltató 25 év alatti pályakezdő álláskeresőt vesz fel. Ezen kívül a Munkahelyvédelmi Akció keretében nyújtott kedvezmények is segítették a fiatalok elhelyezkedését. A segédsi álláskeresőket a Nagyatádi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége fogadja. A pályakezdők esetében fontos a regisztrálás, mivel a kirendeltség képzési lehetőségeket is biztosít.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A 3.2.5. pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

3.2.5. számú táblázat – Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	2215	1141	1074	1520	806	714	695	31,4%	335	29,4%	360	33,5%

2011	2118	1073	1045	1770	870	900	348	16,4%	203	18,9%	145	13,9%
------	------	------	------	------	-----	-----	-----	-------	-----	-------	-----	-------

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból jól látható, hogy az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma, alul marad a legalább általános iskolát végzettek számához képest, a 15 éves és idősebb lakosságot figyelembe véve. A nemek szerinti megoszlást tekintve 2001-ben a nők voltak többségben a legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők körében, míg 2011-ben a férfiak.

A korábbi népszámlálási adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a 15 éves és idősebb lakosság 31,4 %-a, 2011-ben pedig a 16,4 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. A tendencia javulásához a különféle, iskolai végzettség megszerzésére irányuló programok is hozzájárultak.

A népszámlálási adatok alapján az általános iskolát sem végzettek aránya 50 %-al csökkent a 2001-2011 időszak között. Az arányokat tekintve, mind a nők, mind a férfiak esetében közel hasonló mértékű volt a csökkenés.

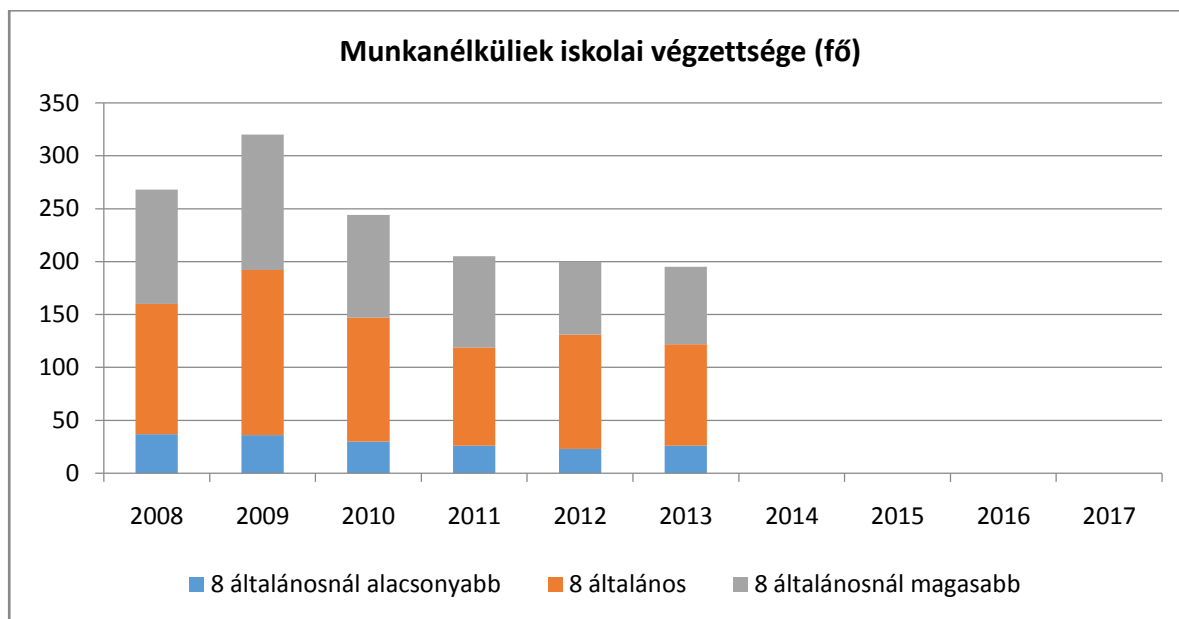
A 3.2.6. pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

3.2.6. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	268	37	13,8%	123	45,9%	108	40,3%
2009	320	36	11,3%	156	48,8%	128	40,0%
2010	244	30	12,3%	117	48,0%	97	39,8%
2011	205	26	12,7%	93	45,4%	86	42,0%
2012	200	23	11,5%	108	54,0%	69	34,5%
2013	195	26	13,3%	96	49,2%	73	37,4%

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

3.2.6. ábra – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A 3.2.6. táblázat a nyilvántartott álláskeresőik körében vizsgálja az iskolai végzettséget.

A 2013. év adatai alapján regisztrált álláskeresőik körében a 8 általánosnál kevesebbet végzettek aránya 3 %-al alacsonyabb, mint a község 15 évesnél idősebb népessége körében.

A nyilvántartott álláskeresőik számához viszonyítva, átlagban kb. 16 %-os a nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya. A nyolc általános végzettséggel rendelkezők kb. 49 %-os arányban mutatkoznak meg, míg a nyolc általánosnál magasabb végzettségűek 35 % körüli arányt képviselnek.

Tehát a nyolc általános végzettséggel rendelkezők száma a legmagasabb a regisztrált álláskeresőik között. Ennek fő oka, hogy ezen személyek nem rendelkeznek semmilyen szakképzettséggel, így nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerő-piacon. Ebből következőleg az ő esetükben a szakképesítés megszerzéséhez kellene segítséget nyújtani.

A nyolc általánost végzett álláskeresőik esetében is többnyire a közfoglalkoztatás jelent átmeneti esélyt a munkára. Ugyanakkor az általános iskola elvégzése a képzési lehetőségek és képzésre való hajlandóság szempontjából választóvonalat jelent az aluliskolázott álláskeresőik között. A felnőttoktatási programok is hozzájárulnak ahhoz, hogy a jobb munkaerő-piaci esélyekkel rendelkező, szakmával és/vagy érettségivel is rendelkezők legyenek jelen nagyobb arányban az álláskeresőik között.

A nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek esetében a hiányzó osztály, illetve osztályok megszerzése, és valamely hiányszakma elsajátítása lehetne kézenfekvő megoldás.

A 3.2.7. pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

3.2.7. számú táblázat – Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	-

2010	0	0	-
2011	0	0	-
2012	0	0	-
2013	0	0	-
2014	0	0	-
2015	5	1	20%

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 3.2.7. táblázat 2009-2014 közötti évekre nem tartalmaz adatot, mivel nem volt felnőttoktatás a 8 évfolyam megszerzésére irányulóan. A segesdi általános iskolában korábban volt próbálkozás erre vonatkozólag, a részvétel feltétele a 6 általános iskolai osztály megléte volt, azonban nem jött össze az osztály elindításához szükséges 12 fő, tehát a próbálkozás teljes érdektelenségbe fulladt.

A TÁMOP 5.3.8. „Aktívan a munkáért” program keretében 2015-ben 5 fő beiskolázására került sor, ebből 4 fő a 7. osztály, 1 fő pedig a 8. osztály megszerzése érdekében végezte tanulmányait. A programban részt vevők közül 3 fő megszerezte a 7. osztályt, az 1 fő pedig a 8. osztály elvégzésére vonatkozó bizonyítványt. A jövőben a végzettség megszerzésére irányuló igény felmérését követően, partnerek bevonásával megszervezésre kerülhetne ezen réteg felzárkóztatása.

Fontos azonban kiemelni, hogy a hiányzó kettő-, esetleg három osztály megszerzése ne félév alatt valósuljon meg, mert hat hónap alatt nem lehet a hiányzó ismereteket elsajátítani, az ilyen jellegű oktatás csak a statisztika javítását szolgálná.

A 3.2.8. számú táblázat tartalmában nem változik, de kibővül a 2013. és 2014. évekkel.

c) Közfoglalkoztatás

A 3.2. c) pont helyébe a következő szöveg lép:

A közfoglalkoztatás célja, hogy az álláskeresőket segély helyett munkát kapjanak. A közmunkások aktív, társadalmilag hasznos életet élnek, örömmel vesznek részt a rendszerben.

A közfoglalkoztatási programok kibővültek, a hagyományos közfoglalkoztatás mellett tovább folytatódott a START-munka program, és országos közfoglalkoztatási programok.

A közfoglalkoztatásban részt vevők számát, átlagos statisztikai létszámban határozzuk meg. Ennek megfelelően 2010. évben 23 fő, 2011-ben 39 fő, 2012-ben 37 fő, 2013-ban 45 fő, 2014-ben 52 fő vett részt közfoglalkoztatásban. A közfoglalkoztatottak körében 70-75 %-os a roma személyek aránya.

A 2011. évi CVI. törvény 2011 szeptemberében lépett hatályba, mely szerint az új típusú közfoglalkoztatás legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és munkára kész, aktív korú, szociálisan rászoruló ember számára biztosítson átmeneti munkalehetőséget. Az új rendszer előnye, hogy a korábbihoz képest jóval nagyobb számban vonhatók be a segélyezettettek. Azonban, ha a másik oldalát nézzük, megállapítható, hogy a rövid foglalkoztatási időtartam miatt jelentősen romlik a dolgozók motiváltsága.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A közlekedés, valamint a potenciális munkalehetőségek és lehetséges vállalkozási területek tekintetében nincs változás.

A 3.2.10. számú táblázat helyébe a következő táblázat és magyarázat lép:

3.2.10. számú táblázat – A foglalkoztatottsághoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – vállalkozások

Év	Regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	Vendéglátóhelyek száma	Befizetett iparűzési adó
2008	311	8	6	27.624.160
2009	322	8	6	29.733.198
2010	331	8	6	42.814.821
2011	334	8	6	36.690.921
2012	333	7	5	42.119.697
2013	340	6	4	58.319.204

Forrás: TeIR, T-Star, önkormányzati adatok

A község lakosságszámához képest, magas a regisztrált vállalkozások száma. Azonban ezen vállalkozások nem jelentenek megoldást a munkanélküliség problémájára, mivel ezek többnyire 1-2 személyes vállalkozások. Jellemző rájuk az alultőkésítetttség, és a fejlesztési lehetőségek korlátozottsága.

A kereskedelmi üzletek, valamint a vendéglátóhelyek száma stagnálást mutat a 2008-2011 közötti időszakban. Jelenleg a községben a vendéglátóhelyek száma 3, a kiskereskedelmi üzletek száma pedig 6.

A befizetett iparűzési adó mértéke 2010-ben, illetve 2012-ben és 2013-ban mutat kiugró emelkedést.

Összességében elmondható, hogy a helyi munkalehetőségek korlátozottak, a lakosság aktív részének jelentős hányada Nagyatádra jár dolgozni. E tekintetben az egészségügyet, a Büttner&CoKft.-t, az IndustrieElektricKft.-t, valamint a D-BackKft.-t kell kiemelnünk, mint nagyatádi székhelyű foglalkoztatókat.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük**

A 3.2. e) pontja nem változik.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)**

A 3.2. f) pontja nem változik.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása**

A 3.2. g) pontja nem változik.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén**

A 3.2. h) pontja nem változik.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások részletes szabályait, az igénybevétel és jogosultság feltételeit az 1993. évi III. törvény, valamint Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II.24.) önkormányzati rendelete rögzíti.

A szociális ellátások közül a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (korábban aktív korú ellátás, rendelkezésre állási támogatás, bérpótló juttatás) sarokkönek tekinthető a közfoglalkoztatásban való részvétel szempontjából.

A jogosultságot tekintve lényeges változás 2012. évtől, hogy a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt kell igazolni.

Aki a 30 napot igazolni nem tudja, és önkéntes munkavégzésben sem vesz/vett részt, a támogatás megszüntetésre kerül. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 28.500 Ft-ról, 2012-ben 22.800 Ft-ra csökkent.

A szociális törvény 2015. március 1. napjától hatályos módosítása értelmében az aktív korú ellátásokkal kapcsolatos hatáskörök a járási hivatalhoz kerültek át.

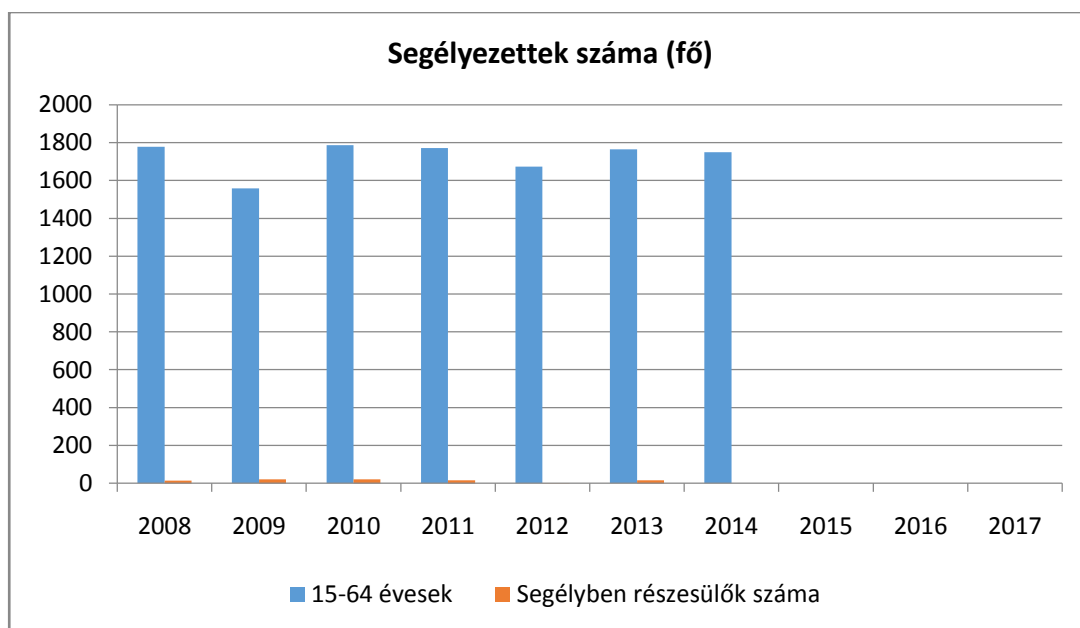
A 3.3.1. számú táblázat helyébe a következő táblázat és magyarázat lép:

3.3.1. számú táblázat – Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1779	14	0,8%
2009	1558	22	1,4%
2010	1786	22	1,2%
2011	1771	16	0,9%
2012	1674	1	0,1%
2013	1765	16	0,9%
2014	1750	n.a.	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.1. ábra – Álláskeresői segélyben részesülők száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői segélynek három speciális típusa van. Az álláskeresői segély **első típusa** annak az álláskeresőnek jár, aki legalább 180 napig álláskeresői járadékra volt jogosult, de a járadék folyósítási idejét kimerítette. Ebben az esetben az álláskeresői segély folyósítása iránti kérelmét az álláskeresői járadék megszüntetésétől számított 30 napon belül kell benyújtania. Az álláskeresői **segély második típusa** azon álláskereső részére állapítható meg, aki álláskeresői járadékra nem jogosult, de az álláskeresővé válását megelőző négy évben legalább 200 nap jogosultsági idővel rendelkezik. Az álláskeresői **segély harmadik típusára** jogosult az az álláskereső, akinek maximum öt éve hiányzik a rá irányuló öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez a segély iránti kérelem benyújtásának időpontjában.

További feltétel, hogy az álláskeresői járadékban legalább 140 napig részesüljön és a járadék folyósítási idejének kimerítését követő három éven belül betöltse a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt, továbbá rendelkezzen az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel.

Az első és második típusú álláskeresői segély folyósítási időtartama 90 nap. Amennyiben az álláskereső a kérelem benyújtásának időpontjában az 50. életévét betöltötte, az álláskeresői segély első típusának folyósítása 90 nappal meghosszabbodik, így 180 napra válik jogosulttá. Az álláskeresői segély harmadik típusa az öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj jogosultságnak megszerzéséig folyósítható. Az álláskeresői segély folyósításának kezdő napja a kérelem benyújtását követő nap.

Az álláskeresői segély minimális összege jelenleg a minimálbér 40 %-a.

A táblázatból kiolvasható, hogy az álláskeresői segélyben részesülők száma 2009-ben, 2010-ben és 2013-ban növekedett, 2011-2012-ben pedig látványosan csökkent. Ezen ellátási forma esetében az álláskeresők számának, arányának kapcsán kimutatható tendencia érvényesült. A válság kibontakozása megemelte a rászorulókat számát. Majd 2010 után a szociális és foglalkoztatási rendszer átalakítása, a közfoglalkoztatási és a munkaerő piaci programok hatására csökkent a jogosultak száma.

A 3.3.2. számú táblázat helyébe a következő táblázat és magyarázat lép:

3.3.2. számú táblázat – Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

év	nyilvántartott álláskereső száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	268	72	26,9%
2009	320	44	13,8%
2010	244	20	8,2%
2011	205	20	9,8%
2012	200	8	4,0%
2013	195	14	7,2%
2014	209	11	5,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. ábra – Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az előbbi táblánál leírtakra utalnak a 3.3.2. számú táblázat adatai, látható, hogy az álláskeresési járadékra jogosultak száma 2012. évre teljes mértékben lecsökkent, a nyilvántartott álláskeresők 4 %-ának arányára esett vissza.

A jogosultak köre csökkenésének további oka, hogy 2012-től az álláskeresési járadék rendszere megváltozott, folyósításának időtartama csökkent, és összege is változott.

Az álláskeresési járadékra jogosultak nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyított aránya 2012-ről 2013-ra növekedést, majd 2014-re csökkenést mutat.

Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, kereső tevékenységet nem folytat, és vállalkozói tevékenységet sem folytat, és munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az illetékes munkaügyi központ kirendeltsége sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

A nyilvántartott álláskeresők közül kevesen részesülnek álláskeresési járadékban, melynek okai az előbbieken levezetésre kerültek. A 2008. és 2009. években megmutatkozó magasabb arány, a gazdasági válság hatásaként érvényesül.

A 3.3.3. számú táblázat helyébe a következő táblázat és magyarázat lép:

3.3.3. számú táblázat – Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	7	0,4	132	49,3	0	0
2009	17	1,1	169	52,8	0	0
2010	24	1,3	155	63,5	0	0
2011	25	1,4	135	65,8	0	0
2012	11	0,7	138	69	9	0
2013	18	1	185	95	13	0
2014	30	1,7	185	88,5	5	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, önkormányzati adatgyűjtés

Az aktív korúak ellátására, azaz rendszeres szociális segélyben, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma és aránya leginkább a jogszabályi környezethez igazodva változik.

A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy a munkanélküliek magas arányban részesülnek foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, minden évben 50 % feletti arányt láthatunk. Segesden 2012. évben 9 fő, 2013-ban 13 fő, 2014-ben pedig 5 fő esett el a jogosultságtól amiatt, hogy a jogszabály által előírt 30 napos munkaviszonyt nem tudta igazolni, és ezt önkéntes munkával sem pótolta.

A 15-64 évesek számához viszonyítva, alacsony a rendszeres szociális segélyben részesülők száma. A nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltők számának növekedése eredményezte azt, hogy 2013-ról 2014-re 12 fővel emelkedett a rendszeres szociális segélyezettek létszáma.

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A 3.4. a) pont helyébe a következő táblázat és magyarázat kerül:

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat tulajdonában két olyan lakás van, amely bérlakásként funkcionál, illetve funkcionálhatna, amennyiben a felújítása megvalósulna. Az egyikben jelenleg vidéken élő, de a községben dolgozó emberek laknak. A másik bérlakás felújítása jelenleg folyamatban van.

3.4.1. számú táblázat – Lakás állomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	872	174	2	0	0	0	0	0
2009	883	176	2	0	0	0	0	0
2010	890	178	2	0	0	0	0	0
2011	890	178	2	0	0	0	0	0
2012	890	178	2	0	0	0	0	0
2013	890	178	2	1	0	0	0	0

Forrás: KSH – népszámlálási adatok, önkormányzati adatok

Segesd község összes lakásállománya 2008-tól 2013-ig 872 db-ról 890 db-ra változott, azaz kismértékű növekedést tapasztalhatunk. Ugyanakkor 2010-2013. közötti években a stagnálás jellemzi a lakásállományt.

Súlyos és megoldásra váró probléma a községben, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma, az összes lakás kb. 20 %-át teszik ki. Erre vonatkozólag az önkormányzat intézkedési programot ír elő, melynek megvalósítása a jövőbeni problémák elkerülése érdekében nem várható magára. A lakáskörülmények javítása érdekében a közfoglalkoztatottak közül egy 4-5 fős csoport kialakítása szükséges. Amennyiben szakember (ács, kőműves) is van a közmunkások között, az ő irányításával, ha pedig nincsen, az önkormányzat által biztosított külső szakértő irányításával történne a lakások felújítása (életveszélyes állapot megszüntetése), illetve elégséges lakhatást biztosító lakás kialakítása. Fontos kiemelni, hogy a lakásban élő munkaképes korú személyek részt vennének a munkák elvégzésében.

Az önkormányzat segítséget nyújtana a szükséges eszközök és anyagok megvásárlásában, az ott élők, pedig mint egy látszólagos együttműködési megállapodásban, vállalnák az állag megőrzését és fenntartását.

Többnyire több gyermekes roma családok lakása minősül elégtelennek. Az elmúlt években két-három alkalommal is az elégtelen lakhatási körülmények is szerepet játszottak abban, hogy az ott élő kiskorú gyermekeket ideiglenes hatállyal el kellett helyezni.

A házak állagának leromlása, a község arculatának negatív tényezőjeként jelenik meg. Ebből következőleg pedig felmerül a kérdés: „Hogyan lehetne vonzó egy ilyen település?”

A lakások komfortosság szerint

Lakások	Összkomfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Szükség-és egyéb lakás	Összesen
száma	287	390	66	143	4	890
aránya	32 %	44 %	7 %	16 %	1 %	100 %

Forrás: Népszámlálás 2011.

A lakások felszereltség szerint

Lakások	Hálózati	Házi	Meleg folyóvízzel	Víz-öblítéses WC-vel	Köz-	Házi	Összesen
	vízvezetékekkel				csatornával		
	ellátott lakás						
száma	798	14	689	731	0	812	890
aránya	89,6 %	1,6 %	77,4 %	82,1 %	0	91,2	100 %

Forrás: Népszámlálás 2011.

Segesden a lakások közül 4 szükség- és egyéb lakás. Ez a lakásállomány 1 %-a, a komfort nélküli, a lakásállomány 16 %-a. A lakások 8,8 %-ában sem vezetékes, sem házi vízvezeték nincs. A lakások 22,6 %-ában nincs meleg folyóvíz, 17,9 %-ában vízöblítéses WC. A 2011-es népszámlálási adatok szerint a közcsontra csatlakozott lakások száma 0 volt, ennek oka, hogy a községben még nem valósult meg a szennyvízberuházás. Ezek az adatok 2015-re megváltoztak, mivel 2015. áprilisában átadásra került a szennyvízcsatorna, jelenleg 611 lakás kötött már rá, tehát az összes lakásállomány 69 %-a.

A 3.4. b) pont nem változik.

A 3.4. c) pont nem változik.

A 3.4. d) pont nem változik.

A 3.4. e) pont helyébe a következő táblázat és magyarázat kerül:

Az önkormányzat 2015. február 28. napjáig a jogszabályi feltételeknek megfelelő, normatív lakásfenntartási támogatást nyújtott az arra jogosult és rászoruló személyeknek. A szociális törvény változása következtében 2015. március 1. napjától az önkormányzat, a szociális ellátásokról szóló rendeletének megfelelően települési lakhatási támogatás igénylését tette lehetővé. A normatív lakásfenntartási támogatás megszüntetésének indoka volt, hogy a rezsicsökkentés következtében csökkent a háztartások kiadása. Ugyanakkor, ezzel az indokkal nem vették figyelembe a vidéken élő háztartások tényleges helyzetét. Vidéken, a társadalom azon rétegének, akik lakásfenntartási támogatásban részesültek, szinte nincs olyan kiadása, amely a rezsicsökkentés révén csökkent volna. Nekik továbbra is szükségük van a pár ezer forint összegű havi bevételre.

A 2015. február 28. napjáig hatályos szociális törvénynek megfelelően:

- a lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helység fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás;
- normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztói egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. A normatív lakásfenntartási támogatást egy évre kell megállapítani.

3.4.3. számú táblázat – Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	157	0
2009	187	0
2010	185	0
2011	241	0
2012	201	0
2013	216	0
2014	200	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adatai jól mutatják, hogy évről-évre nőtt a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. Ebből a rossz életkörülményekre, a jövedelmek csökkenésére következtethetünk. A lakosság többségének tehát szüksége van az önkormányzati támogatásra, ezt bizonyítja, hogy 2010. évről 2011. évre ugrásszerűen nőtt a jogosultak száma.

Minden támogatási, segélyezési forma esetében a jogosultak számának változása, jól tükrözi a helyi társadalmi, jövedelmi viszonyokat.

Fontos beszélnünk a szociálpolitikai támogatásról (szocpol), illetve lakásépítési támogatásról, mint mára már megváltozott, megszigorított feltételekkel igénybe vehető ellátásról. A megszüntetésre került korábbi rendszer, számos visszaélési lehetőségre adott alapot.

Vegyünk egy példát erre vonatkozólag: Volt mindig egy vállalkozó, aki szervezte az egészet. Megkaparintott valami olcsó telket, beszervezett egy nagyobb családot, és indult is az „üzlet”. A telekre villámgyorsan felépült kisméretű téglából a ház, megkapták a sokmilliós szocpolt, amit (jó esetben) elfelezték. A következő héten már csak egy üres betonplacc árválkodott a ház helyén, a család és a vállalkozó is felszívódott.

A 3.4. f) pont nem változik.

A 3.4. g) pont helyébe a következő szöveg kerül:

Segesd községhez Lászlómajor, Felsőbogátpusztá és Bertalanpuszta tartozik, mint külterület. Lászlómajorban 56 db ház található, ebből 50 db a ténylegesen lakott ingatlan.

Felsőbogátpusztán 24 db lakás található, melyből 9 db házban élnek ténylegesen. A Bertalanpusztán lévő 29 db házból pedig 14 db a ténylegesen lakott épület.

Bertalanpuszta lakossága csökken a legnagyobb mértékben, aki tehette már beköltözött Segesdre. Jellemzően roma családok maradtak a külterületen. Mindhárom külterületen elmondható, hogy az ingatlanok közműszolgáltatásokkal (villany, víz) ellátottak, a közzolgáltatás ezen területeken mindenki számára egyformán elérhető. Meg kell azonban jegyezni, hogy főleg a Bertalanpusztán lévő lakások nagyon nagymértékben lepusztultak, a már üresen álló házakat az ott élők tovább bontják, a házakban lévő faanyagot tüzelőként használják fel, a vasanyagot pedig értékesítik.

A közlekedést tekintve mindhárom külterületre reggel és este megy a Kapos Volán Zrt. buszjárata, de Bertalanpusztáról valamint Felsőbogátpusztáról az óvodás és iskolás gyermekek intézményekbe történő eljutása a község tanyagondnoki buszával megoldott.

Az önkormányzat igyekszik a külterületeken élő lakosság részére minden érdemi segítséget megadni, akár a közlekedés, akár az ügyek intézése területén. Minden hét keddi napján a tanyagondnok bevásárol a külterületen élő és mozgásukban korlátozott idősöknek, és kiváltja a gyógyszereiket is. Ha igény van rá orvoshoz viszi őket, vagy segít a házkörüli teendők ellátásában.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

A 3.5. pont helyébe a következő szöveg és táblázatok kerülnek:

Az MTA Gyerekszegénység Elleni Programiroda 2011-ben végzett kutatása szerint a hazai népesség mintegy három százaléka, megközelítőleg 300 ezer ember él szegregált lakóköznyezetben. A felmérés szerint a telepek közel 60 százaléka a községekben, 38 %-a városban és 2 %-a Budapesten található. A telepek kétharmada a települések szélén, további 14 %-a külterületen helyezkedik el, 20 %-a pedig szerves része az adott településnek.

a) a telep/szegregátum mint lakóköznyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közzolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb köznyezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Segesd belterületén szegregált lakóköznyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

Szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon belül eléri, illetve meghaladja az 50 %-ot.

A Segesd községhez külterületként kapcsolódó Bertalanpuszta esetében ez az arány 85 %. Bertalanpusztán az aktív korú lakosok száma 27 fő, és a legfeljebb nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma pedig 23 fő. Tehát Bertalanpuszta szegregátumnak minősül.

3.5.1. számú táblázat – Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	1	
Telepi lakások száma a településen:	2008	29
	2009	29
	2010	23
	2011	23
	2012	23
	2013	23
	2014	22
	2015	-
	2016	-
	2017	-
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva:	Segesdtől 5 kilométerre keleti irányban, a Kutas község felé vezető út mellett helyezkedik el.	
A telep/ek megközelíthetősége:	személygépkocsival is megközelíthető	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.):	nem releváns	

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Bertalanpuszta, Segesdtől 5 kilométerre keleti irányban, Kutas község felé vezető út mellett helyezkedik el. A főútról egy 1 kilométeres betonos út vezet be Bertalanpusztára. Személygépkocsival is megközelíthető, bár az út minősége meglehetősen rossz, felújításra szorul.

Bertalanpusztán eredetileg 29 db ház volt, jelenleg 14 db a lakott lakás, 1 db hétvégi ház és 1 db vadászok által alkalmanként használt ház található. A 13 db üresen álló házból, 7 db szinte a földdel vált egyenlővé, csak néhány betondarab jelzi, hogy ott valamikor ház állt. A maradék 6 db ház pedig olyan állapotú, hogy már felújítani sem érdemes. A 14 család által lakott ingatlanok állapota kielégítőnek tekinthető.

Bertalanpusztára a víz és a villany be van vezetve, de az elszegényedés következtében a lakott házak 20 %-ánál leköttették az áramot, illetve a vízhasználatot is szűkítették. A legtöbb család az áramellátás feltöltőkártyás megoldását alkalmazza.

A külterületen élő lakosság kb. 75 %-a szívesebben élne Segesd belterületén. Elmondásuk szerint minden távol van tőlük, a kereskedelmi és vendéglátóhelyek, az orvosi rendelő, az oktatási és nevelési intézmények, és az önkormányzat is. Szerintük a faluba költözéssel a pusztán élő fiataloknak is nagyobb esélye lenne a munkaerő-piacon való elhelyezkedésre.

A bertalanpusztai lakosság részére a közszolgáltatások Segesden érhetők el. A lakosság nagy része kerékpárral teszi meg a faluba vezető 5 kilométeres utat. Többen panaszkodtak arra, hogy ha mentőt vagy ügyeletet hívnak, legalább 1,5 – 2 órát kell várni a megérkezéséig.

Bertalanpusztán jelenleg 5 fő nyugdíjas és, ők egyáltalán nem szeretnék elköltözni, az egész eddigi életüket itt élték le.

Közülük 1 fő veszi igénybe a tanyagondnoki szolgáltatást, melynek keretében a tanyagondnok minden héten egy nap bevásárol, kiváltja a gyógyszereket, illetve minden nap kiszállítja az ebédet, a szociális étkezés keretében. Természetesen, ha szükséges az orvoshoz szállítást is megoldja.

Bertalanpusztáról 1 kilométerre a bekötőút mellett helyezkedik el Felsőbogátpusztá, ahol jó pár évvel ezelőtt állami gazdaság működött. Ez nemcsak munkahelyet biztosított az embereknek, de kereskedelmi és vendéglátóhely, valamint az orvosi rendelés is elérhető volt ott. Mára azonban minden megszűnt.

A Bertalanpusztán élők számára – naponta két alkalommal – reggel és délután a Kapos Volán Zrt. járata biztosítja a faluba való beutazást, illetve a Nagyatádra járó iskolás diákok számára az iskolába érést és hazajutást.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

3.5.3. számú táblázat – A telepeken, szegregátumban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2008	51	25	26
	2009	51	25	26
	2010	46	22	24
	2011	47	23	24
	2012	44	22	22
	2013	46	23	23
	2014	43	21	22
0-6 éves		8	6	2
7-14 éves		7	4	3
15-30 éves		13	5	8
31-45 éves		3	2	1
46-64 éves		11	4	7
65 < éves		1	-	1
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott		1	1	-
munkanélküli		1	1	-
inaktív		13	2	11
eltartott		18	12	6
segélyezettek száma		10	6	4
hátrányos helyzetű gyermekek száma		-	-	-
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma		16	11	5

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Bertalanpusztán 2014. december 31-én 43 fő élt, ez a jelenlegi (2015. augusztus) állapot szerint 44 fő, a pusztá legfiatalabb lakosa egy 3 hónapos kislány.

A pusztán élők számában – az elmúlt öt évben – nagy változás nem következett be, két család – öt-öt fős – költözött el innen más településre, egy idős személy elhunyt, illetve néhány gyermek is született. Azonban ha a változás volumenét vizsgáljuk, akkor egyértelműen csökkenés mutatható ki a szegregátumban élők számának változása kapcsán.

A lakosság nemek szerinti összetételét tekintve kiegyenlítettségéről beszélhetünk, mivel 22 fő nő és 21 fő férfi él a külterületen. A romák becsült aránya 74 %.

A kor szerinti összetételt vizsgálva, az összlakosságon belül 30 %-ot tesznek ki a 15-30 éves korosztály, 26 %-ot a 46-64 éves korosztály, 19 %-ot a 0-6 évesek, 16 %-ot a 7-14 évesek, 7 %-ot a 31-45 évesek és végül 2 %-ot a 65 év felettiek.

A 0-14 évesek körében 7 fő a segesdi általános iskola tanulója, és 5 fő az óvodai nevelésben vesz részt, 3 fő pedig három év alatti gyermek.

Bertalanpusztán az aktív korú lakosok száma 27 fő, közülük 11 fő nyolc általánosnál alacsonyabb, 15 fő nyolc általános iskolai, és 1 fő 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezik.

Sajnos jellemző, hogy a fiatalok az általános iskola elvégzését követően elkezdik az ipari iskolát, de többnyire nem fejezik be.

Az egyik családban három olyan személy is van – 17-20 évesek – akik a gyermeknevelést választották az iskola helyett. Mindegyikük szakiskolába járt, de otthagyták és jelenleg a gyermekeiket nevelik.

Az összlakosságon belül 25 fő nem rendelkezik munkahellyel, ők általában segélyezettek és alkalmi munkából tartják fenn magukat, illetve az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban vesznek részt.

Az aktív korú lakosságból jelenleg 1 főnek van rendszeres munkajövedelme.

Az inaktívak körébe 13 fő tartozik, közülük 5 fő nyugdíjas és 8 fő a 0-3 éves gyermekeikkel otthon lévő édesanyák.

Az eltartottak körében ki kell emelnünk két főt, akik teljesen ellátatlanok, ők egyébként életerős 18 és 28 év közötti személyek. A munkaügyi hivatalba időnként elmennek ugyan, de nem igénylik meg a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, mert – elmondásuk szerint – nem akarják, hogy behívják őket dolgozni közmunkásnak. Azonban így a havi 22.800 Ft-os támogatástól is elesnek. A segélyezettek száma 10 fő, nekik a közfoglalkoztatásban való részvételre van esélyük.

Összességében tehát elmondható, hogy a Bertalanpusztán élőket a nagyarányú munkanélküliség és a nagyfokú iskolázatlanság jellemzi. A munkaerő-piacra való belépés nagyon nehéz, még a község belterületén élő munkanélküliek számára is. Azonban riasztó, hogy életerős fiatalok otthon „henyélnek” és úgy tűnik, hogy elégedettek az életükkel. Fontos lenne megértetni velük, hogy ez nem járható út, hogy szükség van a változtatásra.

A szegregátum jellegzetessége, hogy a hátrányok koncentrálódnak benne, és az elkülönülés megnehezíti a kitörést a reménytelen helyzetből. Ugyanakkor a dózer sem old meg semmit: a rossz hírű telep eltűnik ugyan, de a lakók új helyet keresnek, és újra tömörülni kezdenek. A bontás csak ott tűnik jó megoldásnak, ahol a telep teljesen alkalmatlan a felújításra. A többi esetben maradnak a lassan ható eszközök: oktatás, családsegítő munka, a közbiztonság javítása, az épületek tatarozása, kártyás villanyórák felszerelése, közösségi terek létrehozása.

Fontos, hogy a szegregált területen élők ne érezzék magukat kirekesztettnek. Ezért rövid távú célkitűzés lehet, hogy a helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregátumban élő embereket is. Hosszú távon azonban a jövőben a községben kialakításra kerülő szociális bérlekások jelentenének megoldást, a Segesdre beköltözni vágyó családoknak.

További megoldás lehet a sok szabadidő hasznos eltöltésére az önellátás ösztönzése. A Bertalanpusztán élő családok alig 30 %-a műveli meg a kertjét és állatokat is csak egy család tart. Pedig a növényekkel és állatokkal való foglalkozás, a napi rutin kialakulása esetleg pozitív irányba mozdítaná el ezen személyek gondolkodását.

A gyermekek pedig látnák, hogy a szülők dolgoznak, és így nem választanák ugyanazt a kényelmes életmódot. A földterület adott a pusztán élők számára, az eszközök beszerzésében pedig az önkormányzat nyújtana segítséget. Ha csak egy-két család kezdené el a kertek művelését, már az is nagy eredmény lenne. Megoldás lehetne egy olyan növény nagy területen történő termesztése is (pl. olajtök), aminek van piaca.

Fontos kiemelni továbbá a családgondozó és avédőnő szerepét abban, hogy felvilágosítsa a fiatal lányokat, nem a gyermekek szülése jelenti a kiutat az elszigeteltségből. Előbb szakmát kell szerezniük, munkahelyet kell keresni, és csak ezt követően vállaljanak gyermeket, akkor, amikor tisztességesen fel is tudják őket nevelni.

A 3.5. c) pont nem változik.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A 3.6.1. táblázat kiegészül a 2013-as és 2014-es adatokkal.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	2	-	-
2009	2	-	-
2010	2	-	-
2011	2	-	-
2012	2	-	-
2013	2	-	-
2014	2	-	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 3.6.2. és a 3.6.3. számú táblázatok kiegészülnek a 2013-as adatokkal.

3.6.2. számú táblázat – Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	149
2009	171
2010	157
2011	162
2012	137
2013	161

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

3.6.3. számú táblázat – Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	12
2009	17
2010	21
2011	21
2012	20
2013	16

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

Az ápolási díjra vonatkozó magyarázat a következő szöveggel egészül ki:

Segesd Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott 2015. március 1. napjától hatályos szociális ellátásokról szóló rendelete, lehetőséget biztosít települési ápolási díj megállapítására.

A támogatás igénybevételéhez szükséges feltételrendszert a képviselő-testület úgy próbálta rögzíteni, hogy a ténylegesen ápolást végző személy részesülhessen támogatásban. Települési ápolási díj 2015. augusztus hónapig egy esetben került megállapításra.

A 3.6. b) pont nem változik.

A 3.6. c) pont helyébe a következő szöveg lép:

A felnőtt lakosság rehabilitációs szolgáltatást a nagyatádi kórházban, illetve a pszichiátriai rehabilitációt biztosító részlegében, valamint a Gyógyfürdőben (mozgásszervi) vehet igénybe. A szolgáltatások az OEP által finanszírozottak. A Gyógyfürdőben, valamint a kórházi részlegben az akadálymentesítés teljes körűen biztosított.

A 3.6. d) pont helyébe a következő szöveg lép:

Az iskolai és óvodai közétkeztetés minden gyermek számára helyben biztosított. Az egészséges táplálkozás szempontjait figyelembe véve állítják össze a menüt.

Mivel a szociális étkezés keretében igénybe vehető ebédet is az általános iskola konyháján készítik, a felnőtt lakosság is megfelelő minőségű ételhez jut. A START közmunka program keretében a közfoglalkoztatottak által megtermelt zöldséget használják fel a konyhán, de az alapanyagok beszerzését mindig alapos vizsgálat előzi meg.

Ha a korábban már leírt és részletezett önellátás beindulna a községben, akár rendszeres is lehetnek az intézmények konyháinak zöldséggel való ellátása.

A 3.6. e) pont helyébe a következő szöveg lép:

A testmozgás, a sport a sikerélményhez jutásnak, a pozitív identitás kialakulásának is fontos terepe. Ahogy a legtöbb nemzet és etnikai csoport teszi, a romák is beépíthetik etnikai identitásukba a sportsikereket. Fontos lenne a hátrányos és halmozottan helyzetű gyermekek bevonása a rendszeres sporttevékenységekbe. Nagyon jó kezdeményezés a Bozsik-program, melyet az általános iskolába járó gyermekek számára szerveznek, a labdarúgáshoz kapcsolódó utánpótlás-nevelés érdekében.

A sport alkalmas lehet a mozgásigény kielégítése mellett a feszültségek levezetésére, a gyermekek egymás közötti kapcsolatainak erősítésére, az egészségesebb, egészségtudatosabb gyermekkor megteremtésére, mely felnőtt korra nézve is hosszú távú hatással és eredményekkel járhat.

A községben a sporttal összefüggésben két egyesület működik, a Segesdi Sportegyesület, valamint a Diáksport Egyesület. Az utóbbi keretében a segesdi tollaslabdások országos ismertségre tettek szert.

Az általános iskola tornatermében lehetőség van ugráló kötelezni, futballozni, kézilabdázni, kosárlabdázni is. Ezek a sportok bárki számára hozzáférhetőek, a tornaterem előre egyeztetett időpontban rendelkezésre áll. Több fiatalnak lenne igénye a községben egy olyan konditeremre, ahol a gépek sokfélesége megtalálható, és amely nyitva tartás szerint látogatható is.

Néhány fiatal önréből rendezett be magának konditermet, ennek szervezett formában (egyesület) való működése, elnyert pályázati pénzekből a felszerelés bővítése lehetőséget adna arra, hogy mindenki számára elérhető legyen.

Segesden a művelődési házban és a könyvtárban is dolgozik egy-egy közművelődési szakember. Az ő aktivitásuknak köszönhetően újra vannak sportesemények a községben, mely programoknak nemcsak az egészségre nevelés szempontjából van jelentősége, hanem a közösségformáló szerepük is meghatározó.

A 3.6. f) pont nem változik.

A 3.6. g) pont nem változik.

A 3.6. h) pont nem változik.

3.7. Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) községi élet szinterei, fórumai

A 3.7. a) pont helyébe a következő szöveg lép:

Árpád-házi Szent Margit Múzeumi Kiállítóhely és Községi Könyvtár: Hétfőn, kedden és csütörtökön 10 órától 16 óráig, szerdán 10.00 órától 17.00 óráig, pénteken 10.00 órától 18.00 óráig és szombaton 8.00 órától 9.00 óráig várja az olvasni, internetezni vágyókat.

A múzeumi részben a Dr. Magyar Kálmán által vezetett régészeti kutatások eredményeként feltárt leletek láthatóak, illetve a szakemberek egy kovács- és fazekasműhely rekonstrukcióját is elkészítették.

A könyvtárba 2015. év augusztusáig 105 fő iratkozott be, ebből a 14 év alattiak száma 30 fő. Az internetet is bárki térítésmentesen használhatja, ezt 2014-ben 750 fő tette meg. A 9.500 db-os könyvtárlományból 2014. évben 1.500 db könyvet kölcsönöztek ki.

A múzeumi részt évente kb. 1.000 fő látogatja.

A múzeumban szervezett programok és rendezvények nagyon népszerűek, 2015-ben kéthetente filmklub keretében újabb és újabb filmeket ismerhetnek meg a résztvevők. Megszervezésre került a múzeumok éjszakája, nyári tábor, magyar népmese napja, angyalka-kiállítás, Lengyel Mária segesdi festőművész kiállítása. A magyar költészet napján, koncerten vehettek részt a községben élők, illetve Kéri György skót dudás fellépésében gyönyörködhetnek. Megszervezésre került továbbá a Szent Iván éji tábortűz, a Somogyi Reneszánsz konferencia, az Épített Örökség napja, valamint a „Te Szedd” szemétszedési akció program.

Művelődési ház: Hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken 8.00 órától 16.00 óráig, keddi napokon 13.00 órától 21.00 óráig, szombati napokon 8.00 órától 10.00 óráig várja az érdeklődőket.

Állandó program a hetente megszervezésre kerülő asztalitenisz, melyen alkalmanként 10-15 fő vesz részt. A községben működő nyugdíjas egyesület is hetente tartja a művelődési házban a találkozásait.

A művelődési házban került megszervezésre többek között a tökfaragó verseny, az egyes ünnepekhez kapcsolódó játszóházak, a „Mindenki karácsonya”, a farsang.

Külső helyszínen megtartott rendezvények között említhető az „Úgy fut, mint a nyúl” futóverseny, vagy pl. a nyári kispályás foci.

A szociális szolgáltató központ gyönyörű és modern épülete, a község művelődési háza épületéhez kapcsolódva készült el, a pályázati terveknek megfelelően.

Az összképet azonban rontja a művelődési ház felújításra szoruló látványa. Az önkormányzat megfelelő pályázatra vár, melynek sikere esetén a művelődési ház felújítása megvalósulhatna.

Összességében elmondható, hogy a közművelődési szakemberek foglalkoztatásával, sokkal több program van a községben, melynek közösségformáló szerepe van. Emellett a hátrányos helyzetű emberek leszakadásának csökkenéséhez is hozzájárul.

Általános iskola tornaterme: Nemzeti ünnepi műsoroknak, valamint sportrendezvények megszervezésének ad otthont.

A Segesden működő civil szervezetek időről-időre próbálkoznak programok szervezésével.

Működő civil szervezetek Segesden:

- Derűs Alkony Nyugdíjas Egyesület
- Civitas Egyesület
- Segesdi Sportegyesület
- Diáksport Egyesület
- Tűzoltó és Polgárőr Egyesület
- Segösi Hagyományőrző és Íjász Egyesület
- Segesdért Alapítvány.

Az emberek hozzáállása megváltozott a községben. Régebben jobb kedvűek voltak, többen részt vettek a programokon. Ezeknek a programoknak közösségépítő szerepe is van, ahol roma és nem roma lakosság egyaránt részt vesz, és jól érezi magát. Mára az emberek többsége bezárkózott, felőrlődnek a mindennapos problémákban, gondokban. Az alacsony jövedelmek is korlátot szabnak a programokon való részvételnek.

Az önkormányzat rendszeresen támogatja a Segesden működő egyesületeket.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A 3.7. b) pont helyébe a következő szöveg lép:

Segesden nem jellemzőek az etnikai konfliktusok, a közösségi együttélés normálisnak tekinthető.

Sajnálatos módon ma világszerte romlik, instabilizálódik a jelentős létszámú csoportok helyzete. Tapasztaljuk, hogy a világ gazdaságilag legfejlettebb országaiban is tömegek létbiztonságát, társadalmi státuszának stabilitását rendítette meg a pénzügyi-gazdasági válság.

Világszerte tapasztalható, hogy a gazdasági válság, és az annak nyomán növekvő munkanélküliség, a hitelek bedőlése, a szociális feszültségek növekedése a társadalmi konfliktusok szaporodásához és elmélyüléséhez vezet. Azt is látjuk, hogy ezek a konfliktusok gyakran kisebbségi színezetet öltenek, illetve nem ritkán erőszakoszközök alkalmazásával járnak. Magyarországon a válság hatásai erőteljesek és a gazdasági problémák szociális, társadalmi feszültségekkel terheltlen jelennek meg.

A csoportok közötti konfliktusok kialakulásához és a konfliktus erőszakos kezeléséhez általában az vezet, ha nincs lehetőség egyéni szinten a jobb életésély elérésére. Ha működik a mobilizáció a társadalomban, akkor kevesebb a csoportkonfliktus és kevesebbszer kerül sor erőszakoszközök alkalmazására a konfliktusba került felek között. Ha nincs az embereknek általuk belátható és megvalósítható lehetőségük életésélyeik egyéni javítására, akkor növekszik a csoportok közötti konfliktusok valószínűsége, illetve az erőszakoszközökkel történő konfliktuskezelés valószínűsége.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A 3.7. c) pont helyébe a következő szöveg lép:

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulási formája lehetne a községben, a középiskolások által kötelezően végzendő közösségi munka. Ennek keretében az önkormányzat az iskolával megállapodást kötne, és a fiatalok részt vehetnének az idősök segítésében. Télen hó eltakarítás, fahordás, egész évben a bevásárlás, gyógyszerek kiváltása jelenhetne meg, mint önkéntes munka.

Az elmúlt években kb. négy alkalommal került megszervezésre a családsegítő szolgálat által a „Segesdi filléres” elnevezésű program. Lényege, hogy bárki kipakolhatta megunt ruháit, a vásárlók pedig pár száz forintért megvásárolhatták. A program sikeresnek volt mondható, és általában családi pótlék fizetését követően kerül megszervezésre. A roma, valamint a mélyszegénységben élő lakosság nagy létszámban vett részt ezeken, mint vásárló és valóban pár száz forintért felöltöztethették az egész családot. Ennek újraszervezése már folyamatban van, a nemzeti önkormányzat és a családsegítő szolgálat közös együttműködése révén.

Nem egyszer fordult már elő a községben, hogy valamely súlyos betegségben szenvedő személynek gyűjtöttek adományt, a közösségi szolidaritás ebben is megnyilvánult.

Évente megrendezésre kerül az óvónők által szervezett bál, amelynek bevételét az óvodai eszközök fejlesztésére használják fel.

Összességében elmondható, hogy a helyi közösségi szolidaritás megjelenik a községben. Ha több különféle program kerülne megszervezésre bizonyos cél elérése érdekében, biztosan sokan részt vennének benne.

A 3.8. pont változatlan marad.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A 3.9. pont esetében kikerül a beazonosított problémák közül a „15 éves és idősebb lakosság körében magas általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma”, valamint az esélyegyenlőség bemutatása a honlapon.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A 4.1. pont helyébe a következő szöveg lép:

A XX. század a gyermekjogok történetének legfontosabb korszaka volt. Ebben az évszázadban ismerték el, hogy a gyerekeket születésüktől kezdve jogok illetik meg, speciális védelemre szorulnak, jogaik érvényesítéséhez támogatásra van szükségük.

A gyermeki jogok Magyarországi rendszere egy kiteljesedőben lévő rendszer, melynek szükségességét a Központi Statisztikai Hivatal 2012. évi adatai is indokolják. A gyermeklétszám csökkenés miatt az elmúlt 10 évben számszerűen csökkent a veszélyeztetett gyermekek száma, az arányokat tekintve azonban növekedés figyelhető meg. Ezer gyermekből átlagosan 108 számított veszélyeztetettnek, vagyis a kiskorúak több mint 10 százaléka, összesen 198 ezer gyermek. A veszélyeztetett gyermekek 20 százalékát vették védelembe. Ez a gondozási forma azt jelenti, hogy a kiskorút nem emelik ki a családból, de családgondozót jelölnek ki hozzá, aki rendszeresen ellenőrzi a gyermek helyzetét, és segíteni próbál a veszélyeztető probléma megoldásában. Országosan ezer gyermekből 12-öt kell védelembe venni.

Ijesztőek a gyermekbántalmazásról készült statisztikák is. A regisztrált ügyek száma 2012-ben 11 ezer volt. A gyermekek 61 százalékát lelkiileg, 35 százalékát fizikailag, 4 százalékát szexuálisan bántalmazták.

Veszélyeztetettség ugyanakkor nemcsak bántalmazás miatt alakulhat ki, hanem pl. a szülő egészségi állapota, anyagi körülményei, életvitele miatt. Az elhanyagolás is jellemző veszélyforrás, amikor a gyermek egészségét vagy oktatását elhanyagolják, rosszul táplálják és öltöztetik, magára hagyják vagy elhagyják.

A községben a gyermekek helyzetének általános jellemzői esetén, vissza kell utalnunk a település demográfiai mutatói körében tárgyalt természetes szaporodás adataira. A vizsgált években (2008-2014) a halálozások száma meghaladta az élve születések számát, annak ellenére, hogy az élve születések száma évről-évre növekvő, illetve stagnáló tendenciát mutat.

Segesd község állandó népessége 2015. január 1-jei adatok szerint 2.616 fő, ebből a 0-18 éves gyermekek száma 493 fő, arányuk 19 %.

Segesden 2015. január 1-én a gyermekek létszáma az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek: 95 fő
4-6 évesek: 58 fő
7-10 évesek: 98 fő
11-14 évesek: 124 fő
15-18 évesek: 124 fő

A demográfiai trendek a gyermekek és fiatalok arányának stabil csökkenését mutatják. A gyermekek, fiatalok számára lehetőségeket kell adni hátrányaik leküzdéséhez, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A 4.1. a) pont helyébe a következő szöveg és táblázat lép:

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1.1. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	0-18 éves állandó lakosok száma	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	554	26	8	133
2009	537	28	8	125
2010	537	12	18	81
2011	546	10	8	51
2012	527	23	17	41
2013	507	10	8	60
2014	493	22	12	52

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés, kormányhivatalok.hu, TeIR

A védelembe vett 18 év alatti gyermekek száma 2014-ben, 2008. évhez viszonyítva csökkenő tendenciát mutat. Ugyanakkor 2011. évhez képest, 2012-ben a védelembe vettek szám a duplájára emelkedett. Ennek fő oka az iskolai hiányzások következtében fogatosított védelembe vételi intézkedésre vezethető vissza.

A táblázatból jól látható, hogy a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2012-ig csökkenő mértéket, majd kismértékű emelkedést mutat. A 18 év alattiak körében, 2008-ban 24 %-ot tett ki a veszélyeztetett gyermekek száma, 2014. évben pedig 10,5 %-ot.

A védelembe vétel gyakori oka a szülő(k) magatartásában rejlik. Az elhanyagolás, a megoldatlan családi konfliktusok, valamint a nem megfelelő (gyakran italozó) életmód vezet odáig, hogy a gyermekek elsődlegesen alapellátásba kerülnek, majd pedig a problémák további fennállása esetén védelembe vételre kerül sor.

Az előbb említett problémák eredője nagyon sok esetben a munkanélküliség és az ebből fakadó pénztelenség.

A jellemző családi forma, hogy a családfő nem dolgozik, gyakran italozik, „balhéba keveredik” és figyelmen kívül hagyja, hogy ezzel a magatartással a gyermekét, gyermekeit veszélyezteti.

Gyakori oka a védelembe vételnek a gyermek nem megfelelő magatartása is.

Több alkalommal került sor intézkedés meghozatalára azért, mert a gyermek rossz társaságba keveredett, és a Büntető Törvénykönyv által szabályozott valamely magatartás megvalósítása miatt a rendőrség látókörébe került. Azonban ki kell emelni, hogy az esetek nagy számában nem kizárólag a gyermek hibája játszik szerepet a cselekmények elkövetésében. Ezek a gyermekek ingerszegény, elszigetelt környezetben élnek és az ebből való kiút keresése során sajnos gyakran rossz útra térnek. Pedig sok esetben csak egy kapaszkodót keresnek vagy segítséget várnak más – családon kívüli – személyektől.

Az elmúlt években az iskolai hiányzások miatti védelembe vétel is szerepel a jellemző védelembe vételi okok között.

A veszélyeztetett kiskorúak számának csökkenése a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat lelkiismeretes munkájára vezethető vissza. A családgondozó – nem sajnálva idejét – rendszeresen látogatja a problémás családokat, felhívja a figyelmüket a helytelen magatartás következményeire. Segítséget nyújt az ügyek intézésében és szorosan együttműködik az iskolával, óvodával és az önkormányzattal is.

Sajnos gyakran, egy fogatosított ideiglenes hatályú elhelyezés ébreszti rá a többi családot arra, hogy változtatniuk kell a viselkedésükön, ha nem akarják elveszíteni gyermekeiket.

Fontos azonban kiemelni, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés vagy az átmeneti nevelésbe vétel végső eszköz, mivel az elsődleges cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése.

Szeged 2011-ben került sor utoljára három gyermek (testvérek) ideiglenes hatályú elhelyezésére. A három kiskorú gyermek olyan mértékű veszélyeztetettségnek (éhezés, ellátatlanság, elhanyagoltság) volt kitéve, hogy az intézkedés megtételét nem lehetett halogatni. Ők azóta is együtt vannak nevelőszülőknél, nagyfokú biztonságban és jólétben.

Szomorú, de vannak olyan esetek, amikor a gyermek(ek) nem a szülőnél van a legjobb helyen. A családból való kiemeléssel esélyt kapnak egy jobb életre, olyan életre, amit minden gyermek megérdemel, ahol nincs nélkülözés, nem kell fájni, nem kell éhezni, nem kell attól rettegni, hogy mikor csattan el a következő pofon.

A védelembe vétel megszüntetésére leggyakrabban a problémák megoldása vagy a nagykorúság elérése miatt kerül sor.

A társadalmi változások negatív hatásai legerőteljesebben a gyermekes, azon belül is a több gyermekes családokat érinti. Hazánkban a gyermeknek legalább egyharmada abszolút szegénységben él. A szegénység pedig azáltal, hogy reprodukálódik, azaz a következő generációknál újratermelődik, egyet jelent a tartós leszakadással.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett családok száma folyamatosan nő, az elszegényedés egyre több családban érezteti hatását. A külterületen élő lakosok általánosan rossz szociális körülmények között élnek. A háztartások többsége szociális segélyekből és a különböző családtámogatási formák

igénybevételeiből tartja fenn magát. A meglehetősen rossz anyagi körülmények miatt a külterületen élő 0-18 évesek a gyermekvédelmi rendszer látószögébe kerülnek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A 4.1. a) pont helyébe a következő szöveg és táblázat lép:

4.1.2. számú táblázat – Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	271	2	0	0	0
2009	310	2	0	0	0
2010	338	3	0	0	0
2011	333	5	0	0	0
2012	306	8	0	0	0
2013	304	7	0	0	2
2014	265	8	0	0	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- természetbeni támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek az igénybevételére.

A település jegyzője annak a gyermeknek állapítja meg a jogosultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át (2013-ban 39.900 Ft), ha
- a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek, vagy
- a fentiekbe nem tartozó esetekben annak a gyermeknek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2013-ban 37.050 Ft) feltéve,
- hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Segesden a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma évről-évre növekedett, illetve a vizsgált utolsó három évben kismértékű csökkenés mutatkozik, ami valószínűleg a gyermeklétszám számának csökkenésére vezethető vissza. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság 2014-ben úgy oszlik meg, hogy 10 fő kapja saját jogán, 135 család pedig a gyermekek jogán veszi igénybe ezt az ellátási formát. A 135 családból 77 egyedülálló szülőként igényli a támogatást.

A 2014-es évet vizsgálva megállapítható, hogy a 265 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult közül 95 fő 6 éven aluli, 115 fő 7-14 éves, 45 fő 15-18 éves és 10 fő 19 év feletti.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A 4.1. c) pont helyébe a következő szöveg lép:

Segesd Község Önkormányzatának szociális rendelete lehetővé teszi települési gyermeknevelési támogatás és hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatásának megállapítását.

A rendkívüli élethelyzetbe került személyek, családok részére, kérelem alapján kerülnek megállapításra ezek az ellátási formák.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A 4.1. d) pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	52	74	66	156	-	47
2009	53	96	45	167	18	90
2010	60	117	39	160	24	95
2011	61	113	18	138	32	54
2012	53	119	18	136	25	133
2013	43	118	13	142	40	143
2014	59	166	-	143	45	99

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre az elmúlt években kiszélesedett. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen étkeznek az óvodában és az iskolában egyaránt. Az óvodai ingyenes étkezésben részt vevők száma 2008-2014 között növekedést mutat. Az óvodában ingyenesen étkezők száma 2013-ról 2014-re jelentős mértékben nőtt, ennek oka, hogy a képviselő-testület 2013-ban arról döntött, hogy 2014. január 1. napjától minden gyermek ingyen eszik az iskolában, az óvodában és a családi napköziben is. Ennek hatása tükröződik vissza az általános iskolában ingyenesen étkezők 2014-es adataiban is.

Az ötven százalékos kedvezményes étkezésre jogosultak a tartós betegek, valamint a három- vagy több gyermekes családok. Az ő számuk nagymértékben lecsökkent az évek során, melynek oka valószínűleg az, hogy a családok anyagi helyzete romlott és ennek következtében rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre váltak jogosulttá.

Az óvodai és az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök figyelnek arra, hogy a ténylegesen hátrányos helyzetű gyermekek rendelkezzenek rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel.

Figyelemmel kísérik a jogosultsági idők lejártát, és figyelmeztetik a szülőket a jogosultság meghosszabbításának szükségességére.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. A központi szabályozás értelmében 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben bevezették az ingyenes tankönyvellátást.

Ennek megfelelően 2013-ban 25 fő 1. osztályos tanuló ingyenesen jutott tankönyvhöz, 117 fő pedig rászorultsági alapon. 2014-ben a 48 fő 1. és 2. osztályos tanulók jutottak ingyenesen a tankönyvekhez, rászorultsági alapon pedig 95 fő gyermek.

Az óvodáztatási támogatás célja, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek ösztönzése arra, hogy gyermeküket minél korábbi életkorban beírassák és rendszeresen járassák óvodába.

A korai óvodáztatásnak óriási szerepe van a hátrányos helyzetű gyermekek későbbi iskolai sikerességében, társadalmi integrációjában. A támogatás a jövedelmi, vagyoni helyzet figyelembe vételén túlmenően a jogosult részéről együttműködési feltételhez, a gyermek rendszeres óvodába járásának biztosításához kötött.

A községben az óvodáztatási támogatásban részesülők száma, 2012. év kivételével növekvő tendenciát mutat, 2012-ben a csökkenés a gyermeklétszám csökkenésére vezethető vissza.

Nyári gyermekétkeztetésben részesülhet az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Segesden minden évben kihasználta az állam által nyújtott lehetőséget, és pályázott a gyermekétkeztetés nyári időszakban történő biztosítására. Éthordós megoldást alkalmazunk, az önkormányzat vásárolt éthordókat, hogy a gyermekek haza tudják vinni az ebédet a konyháról.

A 4.1. e) pont nem változik.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A 4.2. pont helyébe a következő szöveg lép:

Általánosságban elmondható, hogy a szegregált környezetben élő gyermekek, sokkal nagyobb hátránnyal indulnak az életben, mint a nem szegregált környezetben élő társaik. A környezet, a család nagyon lényeges egy gyermek életében, ez adja a mintát, melyet általában követ. Ezért egy ingerszegény, elszigetelt környezet, valamint egy olyan család, melyben a családtagok alacsony iskolázottságúak, nem dolgoznak, segélyből élnek, nem szabad, hogy követendő példa legyen a gyermek számára. Persze nagyon nehéz elszakadni a „gyökerektől”, de itt kerül előtérbe az óvoda és iskola szerepe.

A Gyvt. 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetben történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéshez, önálló életvitelének megteremtéséhez.

Bertalanpusztán 16 fő a 0-18 éves gyermekek száma. Ezen belül 8 fő 0-6 éves, 7 fő 7-14 éves és 1 fő 15-18 éves gyermek található.

A veszélyeztetettség, és így a védelembe vétel a korábbi években sokkal jellemzőbb volt, de a két 5-5 fős család elköltöztetésével, mára már nem hangsúlyos. Alapellátásban jelenleg három kiskorú van, de ők is teljes együttműködést tanúsítanak. Szerencsére az elhanyagolás, a szülőnek felrőható magatartás, mint veszélyeztetettség okok, a pusztán élő családok esetében nem jellemzőek. Legutoljára 2011-ben került sor ideiglenes hatályú elhelyezés foganatosítására Bertalanpusztán, ekkor három kiskorú gyermeket kellett kiemelni a családból, akik azóta is nevelőszülőnél vannak. Az édesanyjuk teljesen lemondott róluk, már újra szült, de most tisztességesen neveli gyermekét, az élettársával.

Az önkormányzat által 2010-ben kezdeményezett átmeneti nevelésbe vétel, egy gyermeket érintett Bertalanpusztán, de tartós nevelésbe vételre nem került sor, mert a gyermek, amikor csak tehetette megszökött és végül nagykorúvá vált.

Ezen esetektől eltekintve a pusztán élő szülők a lehetőségeikhez képest igyekeznek biztosítani gyermekük megfelelő nevelését.

Ehhez hozzájárul az is, hogy a védőnő és a családgondozó hetente egy alkalommal meglátogatja Bertalanpusztán élő családokat. A gyermekek gondozásával, nevelésével összefüggő tanácsokat adnak, helyben elintézhető problémás ügyeket segítenek megoldani.

A Bertalanpusztán élő gyermekek közül 16 fő részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Jelenleg 8 fő jár asegesdi általános iskolába és 5 fő (ebből 3 fő a 2015/2016-os nevelési évben kezdi az óvodát) óvodás korú gyermek él a pusztán.

Az óvodába és az iskolába való eljutás, valamint a hazajutás a gyermekek számára, a tanyagondnoki szolgálat személygépkocsijával megoldott. A gyermekeket a ház előtt veszi fel az autó és ott is rakja ki délután.

De ugyanez elmondható bármely óvodai, iskolai ünnepség (pl. farsang, tanévnyitó- és záró, ballagás) kapcsán, amikor is a tanyagondnok sokszor munkaidőn túl is elvégzi ez irányú feladatait. Tehát a szegregált környezetben élő gyermekek semmilyen hátrányt nem szenvednek amiatt, hogy a falutól távol laknak.

Mind az óvodás, mind pedig az iskolás gyermekek ingyenes étkezésben vesznek részt, illetve ingyenes tankönyv ellátásban részesülnek. Mivel mind a 8 iskolás korú gyermek halmozottan hátrányos helyzetű, a nyári gyermekétkeztetés keretében 54 napon keresztül meleg ételhez jutnak. Az ebédet éthordóban a tanyagondnok juttatja el részükre. Az 5 fő óvodás gyermek étkezése és felügyelete pedig, az óvodában biztosított a szünet alatt.

Segesden az óvodai ellátásban a 2014/2015-ös nevelési évben 69 fő vett részt, ebből 2 fő él szegregált területen, a 189 fő általános iskolából pedig 8 fő. Az alacsony arány ellenére nagyon fontos az integrált nevelés és oktatás, mely mind az óvodában, mind pedig az iskolában megvalósul az Integrált Pedagógiai Rendszer keretében.

Bertalanpusztán jelenleg a 0-3 éves korú gyermekek száma 7 fő. Ez viszonylag magas szám a községben élő összes 0-3 éves gyermeken (95 fő) belül. A védőnő ezért fokozott figyelmet fordít a pusztán élő gyermekekre, felhívja a szülők figyelmét a védőoltások és szűrővizsgálatok szükségességére. Nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanak a kötelező időpontokon való megjelenést. A védőnő életmódbeli és fogamzásgátlással összefüggő tanácsokkal is ellátja a szülőket. Ha a csecsemők, gyermekek valami olyan dologban szenvednek hiányt, ami lényeges, segít ennek beszerzésében (pl. babakocsi, gyermekágy).

A továbbtanulás tekintetében a korábbi éveket tudjuk megvizsgálni. Jellemző, hogy a Bertalanpusztán élő nyolcadik osztályos diákok szakiskolába mennek továbbtanulni. De sajnos az a tapasztalat, hogy csak kevesen végzik el és szereznek szakmát. A probléma ugyanis az, hogy a városi iskolákban a különbségek még inkább kiéleződnek és ott már nem az a fajta integráció a jellemző, mint az általános iskolában. Már az iskolába való eljutás is kérdésessé válik, ezért a hiányzások száma is megnövekedett ezen diákok esetében.

Összességében tehát elmondható, hogy a segesdi óvoda és általános iskola, valamint az önkormányzat a lehetőségeihez képest mindent megtesz a szegregált környezetben élő gyermekek felzárkóztatása érdekében. A valódi probléma maga a környezet és a család milyensége. A gyermekeknek rá kell döbbernük arra, hogy nem az a sorsuk, hogy munkanélküliek legyenek és segélyből éljenek vagy, hogy a lányok fiatalon gyermeket szüljenek. Ezért az iskolában már 5. osztálytól kezdve prevenciós és felvilágosító előadást hallgatnak a gyermekek a védőnő közreműködésével. Ha sikerülne a jövő nyártól kezdve napközis tábort szervezni, annak keretében lehetőség lenne életmód tanácsadással, fogamzásgátlással, párválasztással kapcsolatos beszélgetésekre.

Nem utolsó sorban pedig, ha Bertalanpusztán beindulna az önellátás, a felnőttek dolgoznának, kialakulna a napi rutin, jó példát mutatva ezzel a gyermekeiknek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A 4.3. a) pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	2	46
2009	2	45
2010	2	46
2011	2	45
2012	2	50
2013	2	48
2014	2	48

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés, somogy.gov.hu

A betöltött védőnői álláshelyek száma 2008-2014 között kettő volt.

A védőnők által ellátott 0-3 éves korú gyermekek száma nem mutat lényeges változást, de 2011-ről 2012-re 10 fővel emelkedett, illetve 2013-ban és 2014-ben közel hasonlóan alakult. A növekedés pozitívként értékelhető, de meg kell jegyezni, hogy a községben a roma lakosság esetében nagyobb a gyermekvállalási kedv. Elmondható, hogy átlagosan 5 újszülöttről 4 roma nemzetiségű. Továbbá ha visszautalunk a természetes szaporodásnál elmondottakra, az élve születések száma növekszik ugyan, de a halálozások száma sokkal nagyobb mértéket ölt.

A védőnői leterheltség nem mérhető azonban csupán a 0-3 évesek számával, mivel a védőnők 0-14 éves korig rendszeresen végeznek státusz-, illetve szűrővizsgálatokat. A leterheltséget fokozza, hogy magas a hátrányos- illetve roma családok száma, ahol az előírtnál lényegesen több alkalommal kerül sor családlátogatásra, a csecsemők valamint a gyermekek megfelelő ellátása érdekében.

Az egy védőnőre jutó átlagos gyermeklétszám a vizsgált években 45 és 50 fő között mozgott.

Az iskola egészségügyi ellátás a háziorvosok és a védőnők által megvalósított. A gyermekek rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt. Továbbá a védőnők mind az óvodában, mind pedig az iskolában rendszeresen ellenőrzik a tetvességet, és amennyiben szükséges megteszik az intézkedéseket.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A 4.3.2. számú táblázat kiegészül a 2013-as és 2014-es adatokkal.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	-	-	-	510
2009	-	-	-	490
2010	-	-	-	479

2011	-	-	-	476
2012	-	-	-	462
2013	-	-	-	441
2014	-	-	-	429

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 4.3. c) pontja helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

4.3.4. számú táblázat – Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	-	-
2009	-	-
2010	-	-
2011	-	-
2012	7	7
2013	7	7
2014	7	7

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Segesden bölcsőde nem található, ezért a 4.3.3. számú táblázat kitöltésére nem kerül sor.

A 0-7 éves gyermekek egészségügyi ellátását a védőnő, illetve a háziorvos végzi. A kötelező szűrővizsgálatokon való megjelenés, elősegíti a betegségek korai felismerését.

A községben nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanak a vizsgálatokon való megjelenést, de ebben a védőnők lelkiismeretes munkájának van szerepe.

Már az óvodában lehetőség van a logopédus által végzett fejlesztés igénybevételére, tehát ilyen jellegű probléma miatt senkinek sem kell Nagyatádra utaznia.

Bölcsőde a községben nem működik, ennek igénybevételére Nagyatádon van lehetőség. A bölcsődébe járó segesdi gyermekek után, az önkormányzat fizet hozzájárulást.

Segesden, 2012 őszén kezdte meg működését – a szociális szolgáltató központon belül – a családi napközi hét engedélyezett férőhellyel (mely kettővel bővíthető), melyek térítésmentes férőhelyek.

A működés megkezdése óta szinte mindig telt házzal működik a családi napközi, népszerűsége főként a korábban munkába állni kívánó nők körében nagy. A gyermekek egy kiválóan felszerelt intézményben töltik napjaikat, jól képzett személyzettel. A családi napköziben 2014-ben átlagosan 9 gyermek vett részt.

A nők gyermekvállalási döntéseit jelentősen befolyásolja – így egy-egy gyermek megszületését is –, hogy a szülést követő években lesz-e lehetőségük sikeresen visszatérni a munkaerő-piacra, amire a gazdasági változások következtében egyre többen még a gyermek 3. életévének betöltése előtt kényszerülnek. Azonban erre csak megfelelő intézményi háttér (bölcsőde, családi napközi vagy pl. államilag támogatott családi gyermekfelügyelet), és családbarát munkahelyi viszonyok mellett van lehetőség.

d) gyermekjóléti alapellátás

A 4.3. d) pontja nem változik.

e) gyermekvédelem

A 4.3. e) pontja nem változik.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A 4.3. f) pontja nem változik.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A 4.3. g) pontja nem változik.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A 4.3. h) pontja helyébe a következő szöveg lép:

A tanév és nevelési év során az általános iskolában, az óvodában és a családi napköziben biztosított a gyermekek étkeztetése. Mivel a családi napközi egész évben üzemel, továbbá az óvodában is csak két hét leállás van, az ott lévő gyermekek számára az iskola konyhája biztosítja munkanapokon az étkezést. A szünidei étkezés a nyári gyermekétkeztetés keretében valósul meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára.

A képviselő-testület döntésének megfelelően 2014. január 1. napjától jövedelemre tekintet nélkül minden gyermek ingyenes étkezését biztosítja az önkormányzat.

Hétfégi étkeztetés nincs a nevelési, oktatási intézmények tanulói számára.

Ingyenes tankönyvellátásra a tanulók kb. 75-80 %-a jogosult, az arányt azonban torzítja, hogy felmenő rendszerben mindenki számára ingyenessé válnak a tankönyvek. A kedvezményekben részesülők pontos számát a 4.1.3. számú táblázat tartalmazza.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A 4.3 i) pontja nem változik.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A 4.3 j) pontja helyébe a következő szöveg lép:

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll.

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás.

A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A 4.4.a) pont helyébe a következő táblázatok és szöveg lép:

A községben mind az óvoda, mind pedig az általános iskola kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai és iskolai ellátására, nevelésére.

4.4.1. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	2	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	100	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-től ...h-ig):	6.30 - 17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	augusztus hónap utolsó két hete	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzat által fenntartott Tündérmű Óvoda két telephelyen működik. Más településről egy gyermek jár be a segédszobába.

Az óvodai férőhelyek száma 100, és négy csoport alakítható ki a két telephelyen. Helyhiány miatt – a vizsgált években – nem került sor az óvodába való beiratkozás elutasítására.

Az óvodapedagógusok száma hat fő, mellettük pedig három dajka és egy pedagógiai asszisztens látja el a gyermekekkel kapcsolatos feladatokat. Az óvodapedagógusok mindegyike diplomával rendelkezik.

Az óvodában nemzeti-etnikai kisebbségi nevelési is folyik, ennek keretében a gyermekek megismerkednek a roma hagyományokkal, lehetőség van tehát a kisebbségi identitás megalapozására.

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggé formálódást és a tartalmas közösségi életet.

Nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzen fejleszteni.

A részképességek fejlődésében elmaradott gyermekek felzárkóztatása, illetve fejlesztése lényeges kérdés már óvodai korban is. A segesdi óvodában előfordult beszéd fogyatékos, halláskárosult, enyhe fokban értelmi fogyatékos valamint látássérült gyermek is. A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság állítja ki a gyermek fejlettségi szintjéről a szakvéleményt. A szakvélemény pontosan tartalmazza, hogy adott esetben milyen jellegű feladatokkal fejleszthető a gyermek képessége. A fejlesztés pedig a fejlődési naplóba rögzített fejlődési terv alapján folyik.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen. Ezek a gyermekek ingerszegény környezetben élnek, ezért szükséges a látáskör szélesítése valamint a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelése. Az óvodában a játékos tanulásban való önkéntes részvétel, esélyt jelenthet a további fejlődésre.

4.4.3. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	73	4	100	2	89	0
2009	64	4	100	2	85	0
2010	79	4	100	2	86	0
2011	73	4	100	2	83	0
2012	83	4	100	2	73	0
2013	85	3	100	2	67	0
2014	82	3	100	2	70	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés, kormányhivatalok.hu

A 3-6 éves korú gyermekek száma ingadozó képet mutat, pozitívum azonban, hogy 10 fős növekedés mutatkozott 2011-ről 2012. évre, a vizsgált utolsó két évben pedig a gyermeklétszám stagnál. Az óvodába beírt gyermekek száma viszont csökkenő, illetve kismértékben növekvő tendenciát mutat, és itt nem elhanyagolható kérdés, hogy a beíratott gyermekek mekkora hányada tartozik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek közé.

4.4.4. számú táblázat – Az óvodai ellátás igénybevétele

2014-2015. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	20	23	16	9	2	70
Más településről bejáró gyermekek létszáma	-	-	1	-	-	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	-	-	-	-	-	-

a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	12	13	10	5	2	42
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	10	13	8	4	2	37

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 2014/2015-ös nevelési évben 70 fő gyermeket íratnak be az óvodába, ebből 42 fő, azaz 60 % hátrányos helyzetű, 37 fő pedig halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. A korcsoport szerinti megoszlást tekintve a 4 éves gyermekek körében a legmagasabb a HH-s és HHH-s gyermekek száma. Mindkét szám nagyon magas, ezért már az óvodai integrációs programok alkalmazása kiemelkedő fontosságú. Az óvodapedagógusok az integrációs pedagógiai rendszer (IPR) működtetésével próbálják felzárkóztatni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket. Ennek keretében kirándulásokon, kulturális programokon vesznek részt a gyermekek, melyek segítik a látókörük bővülését, érdeklődési körük kiszélesedését. Minden gyermek egyéni fejlesztési tervvel rendelkezik, a tényleges fejlődés pedig időszakonként értékelésre kerül.

Az óvoda és a család kapcsolattartása továbbra is kiemelt feladatként jelenik meg a nevelőmunkában. E kapcsolat a nevelésben nem lehet alárendelt, csakis mellérendelt viszony, hiszen a kettő együttműködése nélkül lehetetlen a gyermekek kiegyensúlyozott nevelése.

Az elfogadó, bizalmat ébresztő, támaszt nyújtó magatartás tegye lehetővé, hogy a szülők az óvónővel együtt találjanak megoldást a gyermekükkel kapcsolatos kisebb-nagyobb gondjaikra. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Fő cél, hogy a szülőkkel kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolatot tartson fenn az óvoda. Sajnos az egyre több családban végbemenő negatív hatások következtében az egyéni fejlődési ütem figyelembevétele mellett a családi nevelésben felmerülő hiányosságok pótlása is egyre fontosabbá válik.

Törekedni kell a kapcsolattartás színtereinek bővítésére (nyíltnap, közös tevékenységek, ünnepek, szülői fórumok, rendezvények, közös programok). Az óvoda és a család kapcsolattartása továbbra is kiemelt feladatként jelenik meg a nevelőmunkában.

4.4.7. számú táblázat – Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	113	105	218	154	70,6%
2011/2012	100	95	195	155	79,5%

2012/2013	101	94	195	153	78,5%
2013/2014	95	91	186	163	87,6%
2014/2015	91	105	196	182	92,9%

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskola 1-4 és 5-8 évfolyamán tanulók, valamint a napközis tanulók létszáma csekély mértékű csökkenést mutat, mely a csökkenő gyermeklétszámra vezethető vissza. A napközis tanulók aránya mind a három tanévben 70 % feletti, illetve folyamatosan növekvő tendenciát mutat, mely pozitívum, mivel a napköziben a gyermekek felügyelet alatt vannak.

A létszám csökkenés a kisiskolások körében magasabb arányú 20 %-os, míg a felsősök létszáma a 2010/2011-es tanévről 2014/2015-ös tanévre nem változott.

4.4.8. számú táblázat – Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladatellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	7	6	13	-	-	0	1
2011/2012	6	4	10	-	-	0	1
2012/2013	6	4	10	-	-	0	1
2013/2014	5	5	10	-	-	0	1
2014/2015	4	5	9	-	-	0	1

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskolai osztályok számát vizsgálva a 2010/2011-es tanévhez képest csökkenés következett be a vizsgált tanévekben. Az alsó tagozatban három osztállyal, míg a felső tagozatban egy osztállyal volt kevesebbre szükség, ez szintén a gyermeklétszám csökkenésére utal. Gyógypedagógiai oktatás folyik az általános iskolában, de külön gyógypedagógiai osztály nincsen. A 2014/2015-ös tanévben 196 fő gyermek tanult a segesdi általános iskolában. Az összlétszámon belül 121 fő hátrányos helyzetű és 65 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szerepel a nyilvántartásban. Ez nagyon magas arány, míg az előbbiek 62 %-ot, az utóbbiak 33 %-ot képviselnek.

A sajátos nevelési igényű tanulók száma 16 fő, ebből 4 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Továbbá van 38 fő beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel, problémákkal küzdő tanuló.

E tanulók hátrányának csökkentése, az esélykülönbségek kiegyenlítése, az esélyek növelése érdekében működik az iskolában az integrációs pedagógiai rendszer (IPR).

Ez azt jelenti, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű, eltérő nevelést igénylő – jórészt roma – gyermekek, egy csoportban nevelődnek a többi diákkal. A felzárkóztatásnak egy olyan formája, amelyben a részt vevő tanulók egyénre szabott fejlesztést kapnak a hátrányaikat figyelembe véve. Új eljárások, módszerek, gyakorlatok alkalmazásával az integrációban részt vevő diákok teljes személyiségének fejlődését célozza meg.

Az osztályfőnökök végzik az osztályukba járó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képesség-kibontakoztató fejlesztését. A tanév során ezen gyermekek fejlődését három havonta szóvegesen értékelik.

Az SNI-s és a BTM-es tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére heti egy alkalommal fejlesztő foglalkozást tartanak. Egyéni fejlesztési tervekben rögzítik az adott tanulóra vonatkozó fejlesztési területeket. A pedagógusok 15 %-a (3 fő) rendelkezik gyógypedagógiai végzettséggel.

A segesdi általános iskolában cigány kisebbségi oktatás is folyik. A multikulturális oktatás került bevezetésre az intézményben. Az egyes évfolyamok tanmeneteibe be van építve a cigány népismeret, melyet a cigány tanulókon kívül megismernek a nem cigány tanulók is. A témakörökhöz tartozó tartalmakat integrálják az ének-zene, rajz és közösségi tantárgyakba.

Fontos még kiemelni, hogy a tanórákon kívüli tevékenységek is lehetőséget biztosítanak a tanulók közötti különbségek kiegyenlítésére. Itt kell megemlíteni a hagyományörző tevékenységeket, melyek keretében ünnepek, megemlékezések kerülnek megszervezésre.

Minden rendezvényre műsorral készülnek a tanulók, így a felkészülés során mindenkinek egyforma esélye van a szereplésre, megmutathatja a többiek előtt tudását.

A tanítási órán kívüli tevékenységek fontos területei a délutáni foglalkozások. Alsó tagozaton első és második évfolyamon iskolaotthon, harmadik és negyedik évfolyamon napközi, felső tagozaton pedig tanulószoba működik. A napközi otthonos foglalkozások során kompetencia alapú programcsomag szociális, környezeti és életviteli kompetenciaterület moduljai épülnek be a tananyagba.

A tanulók egyéni tanulását, önképzését az iskolai könyvtár, illetve a tananyagokhoz kapcsolódó könyvtári foglalkozások segítik.

A hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosításához az évente egy alkalommal megtartott tanulmányi kirándulások is hozzájárulnak.

Összességében elmondható, hogy a segesdi általános iskola felkészült pedagógusai a lehetőségeikhez képest minden megtesznek a hátrányok csökkentése, az elszigeteltség mérséklése érdekében.

4.4.12. számú táblázat – A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma /aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	31	97
2011/2012	21	100
2012/2013	26	100
2013/2014	17	100
2014/2015	21	100

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adataiból látható, hogy a 2010/2011-es tanév kivételével a vizsgált másik négy tanévben a 8. évfolyamot minden tanuló befejezte. A 2010/2011-es tanévben 32 főből 31 fő hagyta el bizonyítvánnyal az adott tanévet, így a teljesítés 97 %-os volt.

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségit adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)	
	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében
2008/2009	13	0	54	80	33	20
2009/2010	22	0	22	17	56	83
2010/2011	12	0	33	0	55	100
2011/2012	15	0	25	14	60	86
2012/2013	8	0	27	0	65	100
2013/2014	35	0	29	33	35	67
2014/2015	10	0	50	60	40	40

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A továbbtanulási mutatók alapján több fontos megállapítás tehető. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók legnagyobb arányban – a 2008/2009-es tanév kivételével – szakiskolai képzést választanak. A 2014/2015-ös tanévben az összes általános iskolás fele szakközépiskolába ment tovább tanulni és 40 %-a választotta a szakiskolai képzést.

A táblázatból jól látszik, hogy egyre inkább csökken a gimnáziumban tovább tanulók létszáma és nő a szakközépiskolában tanulmányokat folytatók száma. Pozitívumként értékelhető, hogy a szakmák tanulása mellett többen döntenek, és feltehetően a hiányszakmák elsajátítása is szerepet kap ezekben a képzésekben. A szakközépiskolában tanulóknak nagyobb esélyük van a munkaerőpiacon való megjelenésre.

Minden évben magas a szakiskolában tanulók létszáma, melyből a gyenge tanulmányi átlagra lehet következtetni elsősorban.

Gimnáziumba –a vizsgált tanévekben – egyetlen halmozottan hátrányos helyzetű tanuló sem tanult tovább.

Ebből a táblából már jövőbeni problémák olvashatók ki, miszerint a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók munkaerő-piacra való belépésének lehetősége nagymértékben lecsökken már a továbbtanulásról való döntés meghozatalakor. Sok esetben a szakma megszerzéséig sem jutnak el, erre utal a községben a csak nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas száma is.

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)	Magántanulók aránya (%)	Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)
-------	--------------------------------	----------------------------	--

	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	7	10	0,4	1	0,4	1
2009/2010	2	4	0,8	3	0,4	1
2010/2011	1	3	0,9	3	0	0
2011/2012	4	14	2	6	0	0
2012/2013	3	8	3	6	0	0
2013/2014	2	7	0,5	0	0	0
2014/2015	3	8	0	0	0,5	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskolai lemorzsolódási mutatók is rámutatnak bizonyos problémákra. Az évfolyamismétlők valamint a magántanulók körében egyértelműen nő a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya.

Az évfolyamismétlés esetében az iskola mellett, a család és a környezet is fontos szerepet játszik. Hiába tesz meg mindent a pedagógus, ha otthon nem foglalkoznak a gyermekkel; ha nem kérdezik meg tőle, hogy mi volt az iskolában; ha nem tudják biztosítani a szülők a szükséges felszerelést.

A halmozottan hátrányos helyzetű magántanulók – összlétszámhoz képest – magas aránya pedig a magatartásproblémák olyan mértékére vezethetők vissza, amely a közösségi munkát teljes mértékben ellehetetlenítik. Ez visszautal a védelembe vételek gyakori okára, a gyermek által tanúsított nem megfelelő magatartásra.

Pozitívként értékelhető, hogy sem az összlétszámon belül, sem pedig a HHH-s tanulók körében nem volt magas a 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya.

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2008/2009	17	17/8	114	65/39
2009/2010	18	18/10	118	71/37
2010/2011	19	19/6	115	76/31
2011/2012	21	21/12	83	58/26
2012/2013	20	20/11	94	72/36
2013/2014	22	22/14	0	0
2014/2015	30	30/18	0	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból kitűnik, hogy a nyári táborban részt vevők száma a vizsgált tanévekben emelkedett, továbbá, hogy a táborban hátrányos helyzetű tanulók vettek részt. A nyári táborban az iskola, valamint a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat összefogásával, színes és érdekes programokban vehetnek részt a gyermekek.

Előadást hallgathatnak az egészséges életmódról, kézműves foglalkozáson és zenés műsoron vehetnek részt, és általában egy napos kirándulásra is sor kerül. Sajnos az anyagi lehetőségek korlátot szabnak a programoknak, rendezvényeknek. A nyári tábor általában 3-5 napos, és a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársait, pedagógusok, óvónők is segítik a lebonyolításban. A 2014/2015-ös tanévhez kapcsolódóan 30 fő vett részt a nyári táborban. A magas

létszám oka, hogy Segesd Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata 350.000 Ft-ot nyert „Hagyományörző nyári tábor” megszervezésére. Ennek keretében beás nyelv oktatására, roma táncok oktatására és érdekes kirándulásokra került sor.

Az alapfokú művészetoktatásban részt vevők száma a 2011/2012-es tanévre lecsökkent, amely a gyermeklétszám visszaesésével magyarázható. Ennek ellenére a hátrányos helyzetű tanulók legnagyobb arányban – 69 %-ban – az előbb említett tanévben vettek részt benne. Az alapfokú művészetoktatásban részt vevő összes gyermekben belül, a hátrányos helyzetű tanulók aránya tanévről-tanévre emelkedett, az arányuk 2008/2009-ben 57 %, 2009/2010-ben 60 %, 2010/2011-ben 66 % és 2011/2012-es tanévben 69 %. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra való felkészülést. A vizsgált két utolsó tanévben az alapfokú művészetoktatás nem került megszervezésre a korábbi években alkalmazott formában. Ennek ellenére a gyermekeknek szakkör keretében – a néptánc kivételével – ugyanúgy lehetőségük van kifejezőkészségük fejlesztésére.

A 4.4. b) pontja nem változik.

A 4.4. c) pontja nem változik.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A 4.4. d) pontja helyébe a következő szöveg és táblázat lép:

Mivel a községben általános iskolai oktatás egy intézményben valósul meg, ezért összehasonlításra nincs lehetőség.

Azonban ha az iskola kompetenciamérési adatait megnézzük, elmondható, hogy az országos átlag alatt teljesítettek a tanulók a vizsgált években, mind a szövegértés, mind pedig a matematika területén.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

	2010		2011		2012		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1389	1483	1374	1465	1434	1341	1472
8. évfolyam	–	–	1356	1577	1450	1402	1567
10. évfolyam	-	-	-	-	-	-	-
Matematika							
6. évfolyam	1363	1498	1343	1486	1435	1420	1489
8. évfolyam	–	–	1485	1601	1504	1417	1612
10. évfolyam	-	-	-	-	-	-	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

	2013	2014	2015
--	------	------	------

Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1387	1497	1380	1481			
8. évfolyam	1443	1555	1540	1557			
10. évfolyam	-	-	-	-	-	-	-
Matematika							
6. évfolyam	1493	1489	1402	1491			
8. évfolyam	1494	1620	1555	1617			
10. évfolyam	-	-	-	-	-	-	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A 4.4. e) pontja helyébe a következő szöveg lép:

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a valamilyen oknál fogva rosszabb képességű gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll. Ezek a tevékenységek a gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

Az óvodai nevelésben elérhető a fejlesztő óvodapedagógus, valamint a logopédus a gyermekek számára.

Az általános iskolában integrált oktatásban vesznek részt az SNI gyermekek, valamint a gyógypedagógusok is végeznek fejlesztő tevékenységet.

A hátránykompenzáló juttatások minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A 4.5. pont nem változik.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Statisztikai adatok is igazolják azt, hogy a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életesélyük sokkal jobb, mint a férfiaké; az oktatásban sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint az erősebbnek kikiáltott nem.

Magyarország a 65. azon a Gazdasági Világforum által készített, 115 országot tartalmazó rangsorban, amely a nemi egyenjogúságot vizsgálja több megközelítésben is. A jelentés a gazdasági lehetőségeket, a felsőoktatásban való részvételt, a politikai döntéshozatalhoz való hozzáférést és az egészségi állapot különbségeit veti egybe.

Az életésély tekintetében a nők születésekor várható élettartama jelenleg 78 év, ami nyolc évvel hosszabb, mint a férfiaké. Ennek oka többek között az, hogy életmódjukban egészségtudatosabbak, testi vagy lelki gondjaikkal hamarabb fordulnak orvoshoz, mint a férfiak.

Az oktatásban is a nők viszik a prímet. A mai magyar jelzőszámok szerint ugyanis a tanulást a férfiak könnyebben feladják, mint a nők. Mindezzel együtt is a munkaerő-piacon a nők kevésbé vannak jelen, mint a férfiak. A foglalkoztatás aránya körükben 49,9 %-os, 11,2 százalékponttal elmaradva a férfiakétól. Míg az Európai Unióban a 15-64 éves férfiak 73 %-ának, illetve a nők 59 %-ának van jövedelemszerző foglalkozása, addig Magyarországon ez az arány mindkét nem esetében elmarad az uniós átlagtól.

Tény persze, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják a családi kötelezettségek, így részmunkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak.

A nemek eltérő munkaerő-piaci esélyeit jelzik a nemek közötti jövedelemkülönbségek. Magyarországon a nők havi nettó átlagkeresete 115.119 Ft, a férfiaké ugyanakkor 128.615 Ft. A szellemi foglalkozásúak körében pedig a 134.993 Ft áll szemben a 186.796 forinttal.

A nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább támogatott igazságtalanság.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a nőket, kiemelt célcsoportként kell kezelni.

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1311	1305	2616	50%	50%
0-2 évesek			71		
0-14 éves	191	184	375	51%	49%
15-17 éves	46	44	90	51%	49%
18-59 éves	685	777	1462	47%	53%
60-64 éves	92	106	198	46%	54%
65 év feletti	297	194	491	60%	40%

Forrás: kormányhivatal.hu

Segesden, az állandó népességen belül, a nemek szerinti megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy a nők 50,1%-al képviseltetik magukat, tehát kismértékben többségben vannak a férfiakhoz képest.

Legnagyobb számbeli különbséget férfiak és nők között, a 65 év felettiak esetében láthatunk, itt az arány 60 és 40 százalék a nők javára. Ez az adat igazolja a már korábban leírtakat, hogy a nők életésélyei jobbak, mint a férfiaké.

Az esélyegyenlőség szempontjából alapvető probléma a nők tekintetében, az egyenlőtlen családi feladatmegosztás, a munkahelyről való hosszabb idejű távolmaradás (pl. gyermekvállalás), a 45 év felettiak esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés, a jövedelmek egyenlőtlensége, valamint a szolgáltatások hiánya (pl. bölcsőde).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az 5.1. a) pont helyébe a következő szöveg és táblázat lép:

A Nemzetgazdasági Minisztérium kimutatása szerint 2014-ben Magyarországon csökkent a legnagyobb mértékben a nők munkanélkülisége, a többi uniós tagállamhoz képest. A mutató Magyarországon 7,7 %-ot tesz ki, szemben a 10 %-os uniós átlaggal. A Kormány külön figyelmet fordít a nők foglalkoztatottságára, a munkahelyvédelmi akciótervben járulékkedvezményekkel ösztönzi a munkaadókat arra, hogy alkalmazzák a gyermekgondozási szabadságról visszatérőket. A részmunkaidőben foglalkoztatott nők száma 2010 és 2013 között 141.200-ról 168.500-ra

növekedett. Az egy gyermeket nevelők esetében 5,7 %-ról 13,3 %-ra, kétgyermekesek esetében pedig 8-ról 13 %-ra nőtt a részmunkaidős foglalkoztatás aránya. A gyestről, gyedről visszatérő három, vagy több gyermeket nevelő szülő után három évig teljes szociális hozzájárulási adókedvezményt lehet igénybe venni, a negyedik és ötödik évben is csak az összeg felét kell befizetni a munkáltatónak.

A gyed extrának köszönhetően 15 ezer kisgyermekes anya állhatott újra munkába, az Első munkahely garanciaprogram keretében 7200 hölgyet köszönthettek a foglalkoztatottak között, és két év alatt közel 15 ezer diáklány dolgozhatott a nyári diákmunka program segítségével.

Az ipar és szolgáltatások területén több nő dolgozik hazánkban, mint az EU-ban, nálunk a korosztály 25,9 %-a, az EU-ban 24,6 % ez az arány.

Az utóbbi évek kutatásai arról számolnak be, hogy a társadalomban egyre gyengül a család VAGY munka szemlélet, s erősödik a család ÉS munka szemléletűek aránya. Legfőbb szempont az anyagi biztonság megteremtése, és ez a foglalkoztathatóság folyamatos fenntartásának igényét jelenti.

5.1.1. számú táblázat – Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek		Munkanélküliek aránya %	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	937	842	160	108	17,1	12,8
2009	718	840	189	131	26,3	15,6
2010	951	835	134	110	14,1	13,2
2011	941	830	117	88	12,4	10,6
2012	910	764	102	98	11,2	12,8
2013	939	826	127	68	13,5	8,2
2014	927	823	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

Mivel a település demográfiai összetétel esetében láthattuk, hogy a nők csak a 65 év felettiek körében voltak többségben, ebből következőleg a férfi munkavállalási korúak száma magasabb a vizsgált években.

Míg az összes regisztrált munkanélküli között magasabb arányban vannak jelen a férfiak, addig a nők szempontjából kedvezőtlenebb adat, hogy a tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztráltak) között ők magasabb arányban képviseltetik magukat. Ez arra enged következtetni, hogy amennyiben egy nő kikerül a munkaerő-piacról, nehezen talál újra állást. Ehhez hozzájárul az is, hogy egy hosszabb munkakiesés alatt a korábban meglevő nem formális tudásszint gyakran lecsökken. Ennek fejlesztése annál költségesebb, minél hosszabb a kimaradás.

A táblázatból jól látszik, hogy a női munkanélküliek legmagasabb aránya 2009-re jellemző. Ez a 2008-ban induló gazdasági válság következménye, melynek eredményeképpen több nő került elbocsátásra, mint férfi.

A Kormány által előtérbe helyezett programok hatása 2014-től lesz mérhető, azonban általánosságban elmondható, hogy Segesden kevésbé éreztetik hatásukat. Ennek fő oka, hogy többségében az olyan roma nők körében gyakori a gyermekvállalás, akinek még soha nem volt munkahelye és nem is törekszik elhelyezkedni.

Az Európai Parlament 2013 februárjában a TNS Opinion nevű közvélemény-kutató céget bízta meg, hogy felmérje az európaiak véleményét a gazdasági válság és a nők témájában. Az alábbi eredmények születtek:

- az EU-polgárok a nemi egyenlőtlenségek közül első helyen az azonos pozícióban lévő férfiak és nők különböző bérezését említették, második helyen a nők elleni erőszakot, harmadikként pedig a nőknél a munka és a család nehézkes összeegyeztethetőségét
- a megkérdezettek egyharmada szerint az előbbi egyenlőtlenségeket a válság tovább erősítette
- Magyarországon az első helyen a munka és a család összeegyeztethetőségének nehézsége szerepelt.

Az 5.1. b) pont nem változik.

Az 5.1. c) pont nem változik.

Az 5.1. d) pont nem változik.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az 5.2. pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

A férfiak és a nők társadalmi szerepe a történelem folyamán folyton változik. Ez a változás a legszembetűnőbbben a fejlett országok munkaerő-piacán mutatkozik meg. A nők munkavállalása a XX. század második felében felgyorsult, de ezzel összefüggésben a gyermeklétszám lecsökkent.

Az előregedő európai társadalmakban az eltartó-eltartott arányt csak a nők még nagyobb gazdasági aktivitásával lehetne javítani, de ezzel egy időben terheik is nőnének. Napjainkra egyre inkább a család ÉS munka váltotta fel a nők körében, a család VAGY munka szemléletet. Ennek kialakulásához, illetve fenntartásához azonban támogató intézményrendszere volt és van szükség.

5.2. számú táblázat – A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napköziben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	71	-	-	-	-	-	-
2009	64	-	-	-	-	-	-
2010	59	-	-	-	-	-	-
2011	75	-	-	-	-	-	-
2012	73	-	-	-	1	7 + 2	9
2013	72	-	-	-	1	7 + 2	9
2014	71	-	-	-	1	7 + 2	9

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból kiolvasható, hogy a vizsgált első három évben a 3 év alatti gyermekek száma jelentősen lecsökkent, majd nagymértékű növekedés következett be 2010. évhez viszonyítva. A községben is megmutatkozik az az országos tendencia, miszerint a magasabb iskolai végzettséggel

rendelkező nők gyermekvállalása időben kitolódik. Jellemzően az alacsony iskolai végzettségű, mélyszegénységben élő nők gyermekvállalási kedve a magasabb.

Az élveszületések száma 2014-ben 22 fő volt, ebből 15 fő gyermek roma, illetve mélyszegénységben élő családban született. Ezekre a családokra jellemző továbbá a munkanélküliség is.

A nő családi és munkahelyi feladatainak összeegyeztethetősége érdekében szükség van tehát támogató intézményekre, szolgáltatásokra.

Segesden bölcsőde nem, de családi napközi működik. A családi napközi 2012-ben kezdte meg tevékenységét hét térítésmentes férőhellyel, mely további két fővel bővíthető. Ez a férőhely szám alacsonynak tűnik a 3 év alatti gyermekek számához viszonyítva, azonban a tapasztalatok azt mutatják, hogy egyelőre elégnek bizonyul. Sajnos, kevés azoknak a nőknek a száma, akiknek a szülést megelőzően volt munkahelyük, illetve a munkahellyel rendelkező anyák többsége konzervatívabb felfogású és így a gyermek 2-3 éves koráig maradnak otthon. Az óvodába pedig már 2,5 éves korba is be lehet írni a gyermekeket.

Az óvodai ellátás az önkormányzat fenntartásával történik. Az összes óvodai férőhelyszám 100, helyhiány miatt a vizsgált években senkit sem kellett elutasítani. Jelenleg az óvoda kb. 77 %-os kihasználtsággal működik.

Az óvoda nyitva tartása figyelembe veszi a korai munkakezdést, illetve a késői munkabefejezést, 6.30 – 17.00 óráig tartanak nyitva.

Összességében elmondható, hogy hiányzó szolgáltatások ezen a téren nincsenek a községben, tehát a nők munkaerő-piaci esélyei biztosítottak.

Mindezek mellett az önkormányzat örömmel tenne lépéseket a szolgáltatások bővítésére, ha és amennyiben igények merülnének fel, főként, ha ez a gyermeklétszám nagyarányú növekedése miatt válna szükségessé.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Az 5.3. pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

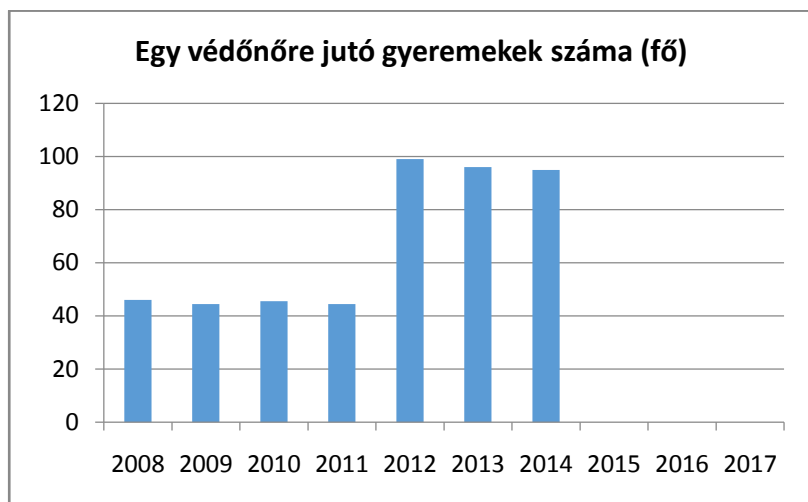
A védőnői szolgáltatás feladata a családtervezés, az anya- és gyermekgondozás. A védőnők szerepe már várandós korban felértékelődik, tanácsokkal látják el a leendő szülőket, a beszélgetések során részesül a kismama új információkban. Minden évben megrendezésre kerül Segesden a Baba-mama nap, melynek keretében előadások megszervezésére kerül sor, különböző – kismamákat, csecsemőket, gyermekeket érintő – témákban. Emellett a kismamáknak meg kell jelenni a kötelező tanácsadásokon, ahol az alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés) elvégzése is megtörténik.

5.3. számú táblázat – Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	2	92	46
2009	2	89	45
2010	2	91	46
2011	2	89	45
2012	1	99	99
2013	1	96	96
2014	1	95	95

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

5.3. ábra – Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A településtől 15 kilométerre lévő Nagyatádon 2012-ben megszűnt a szülészeti osztály, és Segesdet a Marcali szülészeti osztályhoz körzetesítették, illetve veszélyeztetett terhesség és koraszülés esetén a pécsi klinikához tartozunk. Nagyon sok kismama a kaposvári, szigetvári kórházat választja, ennek ellenére. A védőnők szerepe hangsúlyozottabbá vált a közeli szülészeti osztály megszűnésével. Kedvező azonban, hogy a várandósság alatti vizsgálatok jelentős része a nagyatádi kórház szakrendelésén elérhető, tehát nem kell a kismamáknak hosszabban és költségesebben utaznia emiatt.

Segesden 2008-2011 között két védőnő látta el feladatát, ez a szám 2012-re egy fővel lecsökkent, mivel az egyik védőnő maga is gyermeket vállalt időközben. Tehát a létszámcsökkenés csak átmeneti.

A 0-3 éves gyermekek száma 2008-2011 között stagnálást, majd 2012-re 10 fős emelkedést, ezt követően pedig stagnálást mutat. De még ezzel együtt sem mondható magasnak az egy védőnőre jutó gyermekszám.

Az 5.4. pont nem változik.

Az 5.5. pont nem változik.

5.6. A nők szerepe a közéletben

Az 5.6. pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

A nők szerepét a helyi közéletben egyrészt a politikai döntéshozatalban való szerepük, másrészt a civil közéletben tudjuk leginkább bemutatni.

5.6. számú táblázat – A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselő-testület tagja	
	Férfi	Nő

2008	9	1
2009	9	1
2010 októberéig	9	1
2010 októberétől	5	2
2011	5	2
2012	5	2
2013	5	2
2014 októberéig	5	2
2014 októberétől	6	1

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A Segesden működő intézmények (önkormányzat, szociális otthon) vezetői többségben férfiak, a dolgozók többsége azonban nő, akik többnyire szellemi munkát végeznek. A nők esélyegyenlősége azonban semmilyen tekintetben nem szenved hátrányt, mivel a férfi vezetőkkel kapcsolatban elmondható, hogy családbarát és persze nőbarát nézeteket vallanak.

Jelenleg a 7 fős képviselő-testületben egy nő foglal helyet, a 2010-2014 októberéig tartó ciklusban az ugyancsak 7 fős testületben két nő szerepelt.

A községben nagyon alacsony a nők részvétele a helyi közéletben, mindenképpen alkalmat kell keresni (pl. programok) a gyengébbik nem ösztönzésére.

A nők közéleti részvételének alacsony voltával szegényebb lesz maga a politikai közélet: kimarad belőle egy sor fontos szempont, szemlélet, tapasztalat és végső soron nemcsak a nők veszítenek, hanem maga a társadalom egésze.

Az 5.7. pont nem változik.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az 5.8. pont nem változik.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A 6. ponthoz tartozó magyarázat nem változik.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 6.1. pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) jelentése szerint, jelentősen megnőtt a születéskor várható élettartam az Európai Unióban, de továbbra is jelentős különbségek vannak az egyes országok között. Az EU 28 tagállamában a születéskor várható élettartam 2012-ben átlagosan 79,2 év volt, azaz 5,1 évvel magasabb, mint 1990-ben. Az OECD szerint a növekedés a szív- és érrendszeri megbetegedések okozta halálozások száma jelentős csökkenésének köszönhető, főként az 50 és 65 év közötti lakosok körében.

A születéskor várható élettartam Spanyolországban, Olaszországban és Franciaországban a legmagasabb, a lista végén álló balti és kelet-európai államokban 75 év alatti.

A nők születéskor várható élettartama magasabb a férfiakénál az unióban: előbbieké 82,2 év, utóbbiaké 77,5 év volt 2012-ben. Magyarországon a férfiak születéskor várható élettartama 71,6 év, a nőké pedig 78,7 év volt.

Országos szinten a hazai népesség folyamatos csökkenése a lakosság idősödésével párhuzamosan zajlik az 1960-as évek óta. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népessége

belüli aránya. Napjainkban 1100 fő felett van a 100 éves vagy ennél idősebbek száma, és a 90 évesnél idősebbek száma meghaladja a 35 ezer főt. Magyarországon a 65 éves és idősebbek aránya 18 % körüli a népességen belül, mely érték a népesség-előreszámítások szerint növekedni is fog – amennyiben a folyamatok nem változnak – és 2060-ra meghaladja a 30 %-ot.

Segesden a népességen belül 18,7 % az időskorúak aránya. A 65 év felettiek 60 %-a nő és 40 %-a férfi. A község demográfiai jellemzőinél részletezett öregedési index, a vizsgált években 100 feletti értéket mutat, mely azt jelzi, hogy a község előregedő és a 65 év felettiek vannak túlsúlyban a társadalomban.

A községben a demográfiai trendek alakulása összhangban van az országos szintű folyamatokkal:

- nő az idősek aránya a társadalmon belül
- nő az idős nők aránya a társadalmon belül
- nő a várható élettartam

Országos szinten nagyon lényeges kérdés, hogy vajon a politika, az ellátó rendszerek felkészültek-e az előbbi demográfiai trendekre, képesek-e reagálni a változásokból eredő igényekre.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatos, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a dementia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor felett jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott dementia.

Az elmúlt években az időskorúak esetében egy új folyamat indult el – igaz még csak kevés számban. Egyre többen igénylik a betegségeket megelőző szűrő vizsgálatokat, az aktív időskort jellemző szellemi, fizikai, mentális frissesség megőrzését, az életen át tartó tanulás fontosságát, a minőségi időskor megélését.

Ugyanakkor sajnálatos tényként kell megállapítani, hogy az időskorú népességen belül is növekszik a szegénység, a mélyszegénység, különösen az egyedül élő, kevés nyugdíjjal rendelkezők esetében. Különösen nagy gondon jelent a gyógyszerek beszerzése, a korábbi nagyobb lakásban való maradás esetén a rezsi költség, de jelentkezik az étellemezés és a ruházat biztosítása terén is a forráshiány.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	399	525	924
2009	405	514	919
2010	404	485	889
2011	484	555	1039
2012	460	527	987
2013	441	531	972

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A KSH adatai szerint 2015. januárban, hazánkban több mint 2 millióan kapnak öregségi nyugdíjat, az elmúlt négy évben számuk csaknem 300 ezerrel növekedett. Az öregségi nyugdíjasok számának folyamatos növekedése a népesség korösszetételének változásával magyarázható. A 60 év feletti korosztály létszáma 1869 óta megszakítás nélkül emelkedik Magyarországon. Míg 1990-ben a 60 év feletti a népesség 18,9 %-át tették ki, addigra ez a szám 2014-re 24,4 %-ra emelkedett.

A KSH becslései szerint ötven év múlva 7,9 millióra csökken Magyarország lélekszáma, a lakosság elöregedése miatt pedig muszáj lesz felemelni a nyugdíjkorhatárt.

A táblázatból jól látható, hogy 2008 és 2009-ben lényeges változás nem következett be az összes nyugdíjas létszámára vonatkozóan, azonban 2010-ről 2011-re 15 %-al nőtt a nyugdíjasok száma a községben. A vizsgált utolsó két évben az összes nyugdíjas száma stagnálást mutat. A demográfiai trendek jól tükröződnek a táblázat adataiban, a nyugdíjas nők száma lényegesen meghaladja a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak számát.

A 6.2. a) pont nem változik.

A 6.2. b) pont nem változik.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A 6.2. c) pont helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

Az 50 és a nyugdíjkorhatár között álló, több évtizedes aktív tevékenység után munkájukat elvesztő emberek lehetőségei finoman szólva is korlátozottak, s közülük is legnehezebb helyzetben az alacsony iskolai végzettségűek, romák és nők vannak.

Közel másfél millió 50-59 év közötti ember él Magyarországon. A nyilvántartott álláskeresők egyharmada, mintegy 150 ezer ember, 45 év feletti munkanélküli. Az 50 év feletti a munkában töltött éveik jelentős részét még a szocializmusban dolgozták le, többségük egészen más adaptációs képességeket sajátított el, mint amelyek a piaczgazdaságban sikeressé tehetnek egy munkavállalót.

Tehát összetett problémáról beszélhetünk az idős korosztály foglalkoztatása esetében, a velük összefüggő esélyegyenlőtlenség elsősorban a romló egészségi állapotukra, valamint a képzettségbeli hiányosságokra vezethetők vissza.

6.2.3. számú táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	268	8	3%	137	2	1%
2009	320	15	5%	241	7	3%
2010	244	18	7%	168	9	5%
2011	205	11	5%	102	6	6%
2012	200	19	10%	98	10	10%
2013	195	19	10%	111	8	7%

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból látható, hogy a regisztrált munkanélkülieken belül, az 55 év feletti aránya alacsony, de évről-évre növekvő, illetve stagnáló tendenciát mutat. Ugyanez a tendencia érvényesül az 55 év

feletti tartós munkanélküliek esetében is. Az alacsony arány ellenére fontos, hogy az 55 év felettiek szoros kapcsolatot tartsanak a munkaügyi központtal, az esetleges képzéseken, átképzéseken, programokon való részvétel érdekében.

Tehát a foglalkoztatás területén a hátrányos megkülönböztetés érinti, de nem nagymértékben az időződő korosztályt.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A 6.3. pont alatti magyarázó szöveg nem változik.

a) az idősokok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A 6.3. a) pont helyébe a következő szöveg és táblázat lép:

6.3.1. számú táblázat – 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősokorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő idősokorúak száma	
	fő	fő	%
2008	463	30	6,5%
2009	467	22	4,7%
2010	467	30	6,4%
2011	464	33	7,1%
2012	464	40	8,6%
2013	480	41	8,5%
2014	491	43	8,8%

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés, komanyhivatalok.hu

A szociális alapszolgáltatások körébe tartozik, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, szociális munka és nappali ellátás.

A nappali ellátás lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. A táblázatból kiolvasható, hogy a nappali ellátásban részesülők száma évről-évre növekedett, de nem olyan mértékben, ahogy a 64 év feletti lakosok számának növekedése. A 64 év felettiek 8,8 %-a részesült 2014-ben nappali ellátásban. A HEP felülvizsgálatának időpontjában 44 fő részesül nappali ellátásban.

A szociális szolgáltató központ dolgozóinak lelkiismeretes munkájának köszönhető a nappali ellátásban részesülők számának növekedése. Nagyon fontos, hogy az idős személyek – főként az egyedül élők – tartozzanak valahova, ne zárkózzanak be, ne forduljanak magukba. Az ember társas lény és mindenkinek szüksége van emberi kapcsolatokra, közös programokra, jó beszélgetésekre.

6.3.2. számú táblázat – Idősokorúak járadékában részesülők száma

év	idősokorúak járadékában részesülők száma
2008	9
2009	7
2010	7

2011	7
2012	9
2013	6
2014	7

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az időskorúak járadéka, a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Időskorúak járadékában részesülő személyek aránya kismértékű a 64 év feletti körében, kb. 1,5 %. A községben működő szociális otthon idős lakói részesülnek általában időskorúak járadékában.

Az idős személyek esetében létfontosságú, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, minden korlátozástól mentesen hozzáférjenek. Az egészségügyi alapellátás a községben mindenki számára biztosított, a szakellátás pedig a 15 kilométerre lévő Nagyatádon érhető el. Egyedül élő idős emberek számára az önkormányzat valamint a szociális szolgáltató központ is tud segíteni a szakellátások igénybevétele érdekében.

Az önkormányzat a tanyagondnoki szolgáltatás keretében nyújt segítséget a külterületen élő idős személyek számára. Minden hét keddi napján a tanyagondnok bevásárol a szolgáltatást igénylő idős személyeknek, kiváltja a gyógyszereiket, illetve minden nap eljuttatja a szociális étkezésben részt vevők számára az ebédet.

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége az alábbi – idősök számára fontos – szociális szolgáltatásokat nyújtja:

- Idősök nappali ellátása, idősök klubja

A mindenki számára hozzáférhetőség érdekében, az önkormányzat a szociális szolgáltató központ rendelkezésére bocsátott egy 9 személyes gépkocsit, mellyel a dolgozók szállítják az idősöket a klubba, illetve haza az adott napokon. Ez hatalmas segítség a mozgásukban korlátozott személyeknek, e nélkül valószínű, hogy nem tudnának részt venni a programokon.

A nappali ellátást, az önmaguk ellátására részben képes személyek vehetik igénybe, akik saját otthonukban élnek, de napközbeni ellátást igényelnek. A szolgáltatás keretében tisztálkodásra is van lehetőség, valamint hasznos és szórakoztató programokon, tanácsadásokon vehetnek részt az idősök, továbbá szociális ügyek intézésében is segítséget kapnak. Előfordult, hogy az idősök községi programokon léptek fel, ahol előadták az idősök klubjában tanult énekeket. A nappali ellátásban, 2015 augusztusában 43 fő vett részt.

- Házi segítségnyújtás

Az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakóköznyezetében biztosítja az intézmény, elvégzik mindazokat a gondozási feladatokat, amelyekre az ellátást igénylő személy nem, vagy csak segítséggel képes. A házi gondozók által ellátott személyek száma a HEP felülvizsgálatának időpontjában 25 fő volt.

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az intézmény segítségkérés lehetőségét biztosítja az akut krízishelyzetben lévők számára. Ebben az az időskorú személy részesülhet, aki krónikus betegséggel rendelkezik, otthonában egyedül él, továbbá egészségi és szociális állapota miatt krízishelyzet kialakulásának a veszélye fennáll. Segesden jelenleg 5 személynél van kiépítve a jelzőrendszer.

- Étkeztetés

Azoknak a szociálisan rászorultaknak és eltartottjaiknak, illetve azoknak, akiknek kora, egészségi állapota indokolja, az év minden napján egyszeri meleg étkezéstről (ebéd) gondoskodik az intézmény. Az ebéd kiszállításáról is az intézmény gondoskodik, mindenkinek otthonához szállítják éthordóban az ebédet. A szociális étkezők száma 2015 augusztusában 77 fő volt.

A 6.3. b) pont nem változik.

A 6.3. c) pont nem változik.

A 6.4. pont nem változik.

A 6.5. pont egy beazonosított problémával egészül ki, a többi beazonosított probléma változatlan marad.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az időskorú emberek számának növekedése mellett megjelent az „aktív idősödés és a minőségi időskor” megélésének igénye.	A felhalmozott szellemi tőke hasznosítása a közéletben, szakmákban, élettapasztalatok átadása. Az időskorúak alkotó kedvének motiválása: kiállítások, bemutatók szervezése, „Életutak” bemutatása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 7. pont bevezető szövege változatlan marad.

A 7.1.1. számú táblázat helyébe a következő táblázat és szöveg lép:

7.1.1. számú táblázat – Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	n.a.	6
2009	n.a.	9
2010	n.a.	7
2011	n.a.	8
2012	n.a.	8
2013	n.a.	11
2014	n.a.	9

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Megváltozott munkaképességűnek tekinthető az a személy, aki veleszületett, balesetből vagy betegségből kifolyólag nem képes oly módon vagy mértékben elvégezni a rábízott feladatokat, mint a hozzá korban, nemben, képzettségben hasonló személyek általában.

A munkaképesség csökkenésének mértékét az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézete állapítja meg, szakértői vizsgálat során.

A megváltozott munkaképességű személyek esetében két ellátási formáról beszélhetünk, a rehabilitációs ellátás, valamint a rokkantsági ellátás.

Nincs pontos adatunk arra vonatkozólag, hogy a községben mennyi a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma. A szociális törvény szerinti egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyében 2014-ben 9 fő részesült.

Segesden a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által fenntartott és működtetett Gondviselés Szociális Otthon telephelyeként, súlyos és közepesen súlyos értelmi fogyatékos személyeket ellátó részleg működik. A férőhely 80 fő, és a vizsgált évek mindegyikében, és jelenleg is 100 %-os kihasználtsággal működik. Az intézményesített keretek között a fogyatékos személyek teljes ellátásban részesülnek, minden feltétel biztosított számukra, hogy az értelmi képességeikhez képest teljes életet éljenek.

7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A 7.1. a) pont helyébe a következő szöveg lép:

A Gondviselés Szociális Otthon a mozgásszervi fogyatékossgal, valamin az enyhe értelmi fogyatékossgal rendelkezők kézműves foglalkozásban vesznek részt, melynek keretében a szövessel, fonással, hímzéssel előállított termékeket saját célra felhasználják.

A helyi általános iskola 2012-ig 3 fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatott, és ennek következtében a munkáltató a fizetendő rehabilitációs hozzájárulás mértékében kedvezményben részesült. Jelenleg 2 fő megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása valósul meg, ebből 1 fő közfoglalkoztatás keretében dolgozik.

A fogyatékosok más területen (non-profit szervezet, gazdasági vállalkozás) való foglalkoztatásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

Ki kell emelni a 4M munkaerő-piaci szolgáltatást, melynek célja a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő, inaktív személyek megmaradt képességeire épülő, személyre szabott foglalkoztathatóságának elősegítése, elsősorban nyílt munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket illetően.

További cél az elfogadó, befogadó társadalmi környezet kialakítása, társadalmi szemléletváltás elindítása a célcsoport esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében. A munkavállalóknak és munkaadóknak egyaránt segítséget nyújt ez a szolgáltatás, mely a www.megvaltozott.hu weboldalon található meg.

A fogyatékkal élők foglalkoztatása esetében ki kell emelni a munkaügyi központok humán szolgáltatásait, azaz a rehabilitációs tanácsadást, a munkavállalási, pályaválasztási és életvezetési tanácsadást, valamint az álláskeresési technikák elsajátítását. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat portálja pontos információkkal szolgál a megváltozott munkaképességű munkavállalók számára, a foglalkoztatás tekintetében.

Országos méretű problémáról beszélhetünk a fogyatékosok foglalkoztatását illetően, jelenleg ugyanis a munkára alkalmas fogyatékos embereknek kevesebb mint 10 %-a áll alkalmazásban. Több tényező is a foglalkoztatásuk mellett szól, ilyen, hogy nagyon megbízható munkaerőt képviselnek, hiszen tudják, hogy milyen nehéz fogyatékossgal elhelyezkedni.

Kitartásban és akaraterőben példát adhatnak a munkatársaknak, hisz az élet minden területén nehezített pályán teljesítenek.

A fogyatékos személyek alkalmazása a munkáltató számára is kedvező, mert anyagi előnyt (járulékfizetési kedvezmény) jelent; a fogyatékos munkavállaló számára pedig a munka hatványozottan ad hasznosságérzetet, segít elkerülni az elszigetelődést, és persze éppúgy szükséges az önmegvalósításhoz, és éppúgy sikerélményt nyújt, ahogy minden munkavállalónak.

A 7.1. b) pont nem változik.

A 7.1. c) pont nem változik.

A 7.2. pont nem változik.

A 7.3. a) pont helyébe a következő szöveg lép:

A települési önkormányzat intézményeinek épülete fizikai akadálymentesítése részben megoldott. A mozgáskorlátozott személyek bejutása minden intézménybe problémamentes, de szélesebb körű akadálymentesítésre lenne szükség. Az önkormányzat épületében akadálymentes mosdó található, illetve minden iroda elérhető a mozgáskorlátozott személy számára is, tehát az ügyintézés zökkenőmentes lehet a részükről. Az informatikai akadálymentesítettség a község honlapja esetében megoldott.

A 7.3. b) pont nem változik.

A 7.3. c) d) e) és f) pont nem változik.

A 7.4. pont táblázat esetében a járdák felújításra szorulása esetében a probléma ugyanúgy fennáll, de az arány javult, továbbá a problémák kiegészülnek a valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos gyermekek és felnőttek támogatásával.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos gyermekek és felnőttek támogatása nem kielégítő.	Fellépési, kiállítási lehetőségek biztosítása a kulturális intézményekben.

A 8. pont nem változik.

A 9. pont nem változik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<i>Kikerül a beazonosított problémák közül az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők magas száma, valamint az esélyegyenlőség bemutatása a honlapon.</i>	<i>Kikerül a beazonosított problémák közül az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők magas száma, valamint az esélyegyenlőség bemutatása a honlapon.</i>
Gyermekek	<i>nincs változás</i>	<i>nincs változás</i>
Idősek	<i>Kiegészítés:</i> Az időskorú emberek számának növekedése mellett megjelent az „aktív idősödés és a minőségi időskor” megélésének igénye.	<i>Kiegészítés:</i> A felhalmozott szellemi tőke hasznosítása a közéletben, szakmában, élettapasztalatok átadása. Az időskorúak alkotó kedvének motiválása.
Nők	<i>nincs változás</i>	<i>nincs változás</i>
Fogyatékkal élők	<i>Kiegészítés:</i> A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos gyermekek és felnőttek támogatása nem kielégítő.	<i>Kiegészítés:</i> Fellépési, kiállítási lehetőségek biztosítása a kulturális intézményekben.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<i>Kikerül a beazonosított problémák közül az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők magas száma, valamint az esélyegyenlőség bemutatása a honlapon.</i>	<i>Kikerül a beazonosított problémák közül az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők magas száma, valamint az esélyegyenlőség bemutatása a honlapon.</i>
Gyermekek	<i>Nincs változás.</i>	<i>Nincs változás.</i>
Idősek	<i>Kiegészítés:</i> 7. „Minőségi időskor” támogatása – az időskorúak alkotó kedvének motiválása, a szellemi tőke hasznosítása	<i>Kiegészítés:</i> 7. <u>Felelős</u> : polgármester <u>Partnerek</u> : önkormányzat, közművelődési szakemberek
Nők	<i>Nincs változás.</i>	<i>Nincs változás.</i>
Fogyatékkal élők	<i>Kiegészítés:</i> A tehetséges fogyatékos személyek támogatása.	<i>Kiegészítés:</i> <u>Felelős</u> : polgármester <u>Partnerek</u> : közművelődési szakemberek, önkormányzat, családsegítő szolgálat

Jövőképünk

A település jövőképe nem változik.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák/Mélyszegénységben élők:

A felülvizsgált anyagból kikerül a „Vissza az iskolapadba” című intézkedés, valamint az „Esélyegyenlőség a honlapon is” című intézkedés.

Gyermekek:

Nincs változás.

Nők:

Nincs változás.

Idősek:

Nincs változás.

Fogyatékkal élők:

Az alábbi intézkedéssel egészül ki:

Intézkedés címe:	A tehetséges fogyatékos személyek támogatása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos gyermekek és felnőttek támogatása nem kielégítő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élő személyek részére fellépési, kiállítási lehetőségek biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Az igényfelmérést követően rendezvények szervezése, ahol a fogyatékkal élő személyek „megmutathatják” magukat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés és tevékenységek felkutatása. 2. Fellépési és kiállítási lehetőségek szervezése.
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester Résztvevők: közművelődési szakemberek, szociális otthon dolgozói
Partnerek	közművelődési szakemberek, önkormányzat, családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2015. szeptember 1. – december 31. 2. Fellépések, kiállítások szervezése 2016. január 1-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A községben élő fogyatékos személyek legalább 40 %-a részt vesz a programokon. A fenntarthatóságot a tehetségek figyelemmel kísérése és folyamatos felkutatása biztosítja.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: érdektelenség, pénzügyi forrás hiánya
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi forrás biztosítása.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Nincs változás.

II. A gyermekek esélyegyenlősége

Nincs változás.

III. A nők esélyegyenlősége

Nincs változás.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága

IV. Az idők esélyegyenlősége

Nincs változás.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Az alábbi intézkedéssel egészül ki:

1.	A tehetséges fogyatékos személyek támogatása.	A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos személyek támogatása nem kielégítő.	A fogyatékkal élő személyek részére fellépési, kiállítási lehetőségek biztosítása. Rövid- és középtávú cél, hogy a fogyatékkal élő személyek „megmutathassák” magukat.	1. Igényfelmérés és tevékenységek felkutatása. 2. Fellépési és kiállítási lehetőségek szervezése.	Polgármester	A községben élő fogyatékos személyek legalább 40%-a részt vesz a programokon.	Humán és pénzügyi forrás biztosítása.	A fenntarthatóságot a tehetségek figyelemmel kísérése és folyamatos felkutatása biztosítja.
----	---	--	--	---	--------------	---	---------------------------------------	---

3. Megvalósítás

A megvalósítás rész nem változik.

Elfogadás módja és tartalma rész helyébe a következő szöveg lép:

Segesd Község Önkormányzata képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a **116/2013. (X. 10.)** önkormányzati határozatával elfogadta.

Segesd Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) felülvizsgálta és aönkormányzati határozatával
elfogadta.

